

Ruhlar ve Ötesi

safvet senih

Ruhlar ve Ötesi

IŞIK
YAYINLARI©

Ruhlar ve Ötesi

ISBN: 975-8642-45-6

Yayın Numarası : 129

Emniyet Mah. Huzur Sok.
No:5 34696
Üsküdar/İstanbul
Tel   : (0216) 318 60 11
Faks : (0216) 422 41 40
http://www.isikyayinlari.com

BASKI: ÇAĞLAYAN A.Ş.
Sarnıç Yolu No:7 35410
Tel   : (0232) 252 20 97/98
Gaziemir/İzmir

Baskı Tarihi:
Eylül - 2004

İÇİNDEKİLER

RUHUN VARLIĞININ İLMÎ İSPATI

Ruhun varlığını ve devamlılığını birçok yönlerden isbat edebiliriz:

BEYİN, RUH VE RUHÎ MÜNASEBETLER

Canlı vücutlarda hücreler altı ayda bir durmadan değişip yenilenmektedir. İnsanın maddî yapısı değişip dururken, insanda değişmeyen bir esas vardır ki, o da ruhtur. Bunu anlamak için her hücrede her saniyede meydana gelen en az 12 terkibi yani yeni oluşu bilmemiz kâfidir. Bu da hücrede bir saatte 45 bin civarında terkip oluşuyor demektir. Hatta hücre hakkında hiç bir bilgimiz olmasaydı bile şu müşahedemizle gene bunu kavrayabilirdik. İnsanların hayatı, çocukluk, gençlik ve ihtiyarlık diye bölümlere ayrılır. Bu üç devrede büyük değişiklikleri vücutta açıkça görürüz. Cild, saç, tırnak ve tende vücuttaki değişmelerin açık işaretleri vardır.

Aslında herkes davranış halinde, ruhun varlığını kabul etmektedir. Şöyle ki: Avrupa'da da Amerika'da da Çin'de de Rusya'da da bir insana 20-30 sene hapis v.s. cezalar verilebiliyor. Eğer maddeden başka bâki bir ruh yoksa o kişinin, neyini cezalandırıyorlar? Altı ay sonra hücreler değiştiğine göre ceza süresini altı aydan fazla tutmamaları gerekir. Çünkü vücuda gelen maddelerin hiçbir suçu yok-

tur. Tetiği onlar çekmemiş, bıçağı onlar saplamamış, zaten altı ay önce de katilin vücudunda bulunmamışlardır. Her ne kadar beyin hücreleri sayı olarak değişmeseler, bile bir binanın duvarlarındaki tuğlaların değişmesi gibi şekil ve sayı olarak aynı kalsalar dahi terkib ve tahlillerde atom zerreleri durmadan değişmektedir.

Cinayeti işleme yönünden meseleyi ele alırsak, düşünme ve karar verme, maddî midir? Düşünme olayını beynin fonksiyonu açısından incelersek, karşımıza bir kısım reaksiyonların çıktığını görürüz. Bu reaksiyonlar mahiyet bakımından hidrojenle oksijenin birleşerek suyu meydana getirmesi veya tersi gibidir. Fakat bizler beyinde sinir hücrelerindeki biokimyevî reaksiyonlara, çeşitli beyin fonksiyonları esnasında giren maddeleri tam olarak bilmiyoruz. Ama bildiğimiz bir şey varsa, o da beynin fonksiyonlarının elektrokimyevî karakterde oluşudur. Yani, biz bir karar veririz; bu kararın uygulanışı ise elektrik akımlarının çeşitli kaslara iletilmesiyle gerçekleşir.

Burada maddî olarak bir öldürme vakasını inceleyelim. Katilin beyninde cereyan eden hadiseler şöyle sıralanabilir: Bir kısım maddeler (dopo, dopomin, och, vs.) reaksiyona girer. Parçalanmalar veya birleşmeler olur. Kimi moleküller yükseltgenir, kimisi de indirgenir. Elektronlar alınır, verilir... Ama neticede mutlaka bir elektrik akımı silahın bulunduğu eli düşünürsek önce kola, sonra ön kola gelir, daha sonra el kaslarına gelerek bunların bütününün kasılmasını sağlar. Neticede silahın tetiği çekilir ve şahıs vurulur.

Şimdi suçluyu arayalım: Beyni faaliyetlerin gerisine doğru gidilince, suçlu, beyinde elektrik akımının oluşmasını sağlayan maddelerdir, diyenler olabilir. Çünkü maddî olarak temelde beyin hücrelerindeki reaksiyon öncesi maddeler gözümüze çarpar. Elektrik akımının meydana getirilişinden sonra, o ilk maddeler mahiyet değiştirmiştir. Muhtemelen parçalanmışlardır. Neticede hücre içi hayatî bir olayın (metabolizmanın) artığı olarak kanla dışarı atılacaktır. Yani biz öldürme olayının maddî sebebini idrar veya gaitada bulabiliriz. Çok açıklıkla diyebiliriz ki, maddî yönden öldürücü sebepleri, ya vücut dışına atılmışlardır ya da parçalanarak mahiyet değiştirmişlerdir. Öyleyse senelerce hapis cezası çeken kişinin vücudunda asıl suçlu kimdir?

"Beynimiz ve Sinirlerimiz" isimli eserin son kısmında Prof.Dr. Ayhan Songar: "Ruh nedir? Bütün bu işleri başaran beyin midir, yoksa ruh mudur?" sorusuna, şöyle cevap vermektedir: Sherrington, eline elektrik akımı veren stimülatörünü (uyarıcı aletini) aldı ve beynin orasına burasına dokundurdu. Bazı yerlerden bir takım hareket ve his cevapları elde etti. Uyarılabilir beyin kabuğu artık keşfedilmişti. Senelerce uğraşıldı, araştırıldı; Kanadalı Wilder, Penfield ve çalışma arkadaşları, Jasper ve diğerleri bu uyarma tecrübelerini çok ileri götürdüler. Beynin şakak bölgesinin belli bir kısmının uyarılmasıyla insanın birtakım geçmiş hatıraları tekrar yaşadığını gösterdiler. Buranın bir hafıza ve hatıra deposu olarak vazife gördüğünü isbat et-

tiler. Nihayet beynin içinde, ortak yerde, omuriliğin üst kısımlarına uzanan ağ cisminin “Retiküler madde”nin uyanık durumu ile ilgili olduğu gösterildi.

Beynimizin elimizle, kolumuzla, parmaklarımızla ilgili bölgeleri uyarılmak suretiyle maksatsız ve kaba birtakım haraketler yaptırılabilir, fakat bir düğmeyi iliklemek veya bir elmayı ağzımıza götürmek gibi gayeye yönelik hareketler ise asla yaptırılamaz.

Burada biz, piyanonun karşısına oturmuş ama piyano çalmasını bilmeyen birine benziyoruz. Tıpkı onun tuşlara rastgele vurması gibi, beyin kabuğuna rastgele dokunuyor ve piyanonun tek tek sesleri, notaları gibi değişik ve mânâsız bazı cevaplar alıyoruz. Piyanonun tuşlarına bir düzen içinde basıp bir melodiyi çalmak gibi, beyinde de gerekli hücre guruplarını gereken sıra ve şartlar içinde uyararak düzenli hareketler yaptırılamaz.

Bu noktaya gelince piyanoyu çalabilmek için bir piyanistin var olması şartı gibi, beynin ötesinde de “Başka Bir Kuvvetin” var olduğunu kabulden başka çare yoktur. Bu durumda ise, beyin her şeyin başlangıcı olma sıfatını ve kendi kendine yeter bulunma vasfını kaybeder. O da bir alet, bir vasıtadır, tıpkı kendi kendine çalamayan piyano gibi... Beyni harekete getiren başta ele aldığımız gibi şuurlu, iradeli bir varlık olan Ruh’tur. Yoksa şuursuz, kör ve sağır olan maddeler veya enerji değildir.

Ruhun ne olduğunu bilmememiz başka, onu yok farzetmemiz ise bambaşka şeylerdir. Mademki bey-

nimizi idare eden bir kuvvet (ruh) vardır ve düşünebilmek için de beyne muhtacız. O halde beyinle, beyinden üstün olan ve beyni idare eden bir kuvveti (ruhu) idrak edemeyiz. Beyin hiçbir zaman kendi kendini aşamayacak ve insanoğlu Ruh meselesini çözemeyecektir. Bir aletin kendini aşarak onu idare eden güce erişmesi mümkün değildir. Çünkü Ruh'u yaratan Allah: "Sana ruhtan soruyorlar. De ki, o Allah'ın bir emridir ve size (onun hakkında) ilimden çok az bir şey verilmiştir." (İsrâ, 85) diyor.

İnsanın bütün maddî-ruhî fonksiyonları esnasında beyin hep aynı şekilde işler. Sevmede, üzülmede vs. hep aynı tür bir işleyişle karşılaşıyoruz. Maddî izaha göre beynin nöron havuzlarındaki moleküller bir durumda sevinirken diğer durumda üzülüyorlar, bazan da kızıyorlar. Seven, küsen, üzülen, kızan acaba beyindeki moleküller midir?

Bütün insanların beyinleri aynı şekilde işlediğine göre fikir ayrılıkları nedendir?

İnsan beyni, bilgi birikimine benzer şekilde, sonsuz tat, ses, koku ve şekilleri kaydeder, sonra biz "hoş kokulu, güzel.." deriz. Bu hoş koku beyindeki moleküllere göre midir? Güzel veya bizim güzel bulmadığımız şekilleri idrak etme keyfiyeti, beyindeki moleküller için midir? Tatlı, acı diyoruz. Bu keyfiyeti hissetme, beyin moleküllerinin özelliği mi, yoksa beyin üstü bir varlığa göre midir?

Emekli olan kişiler, senelerce emekli maaşı alıyorlar. Bu mükâfat değişen cesede mi, yoksa değişmeyen ruha mı? 60 yaşına gelen kişi 80 yaşın-

daki kadına hâlâ anne diyor. Eğer annelik ve evlatlık münasebeti madde ile alâkalı ise, bu kadar zaman içinde değişen bedenlere sahip kişilerin maddî bir yakınlık ve bağlarından bahsedilebilir mi? Öyle ise annelik ve evlatlık ruh dışında hangi değişmez esasa bağlıdır? Hatta anne ve evlatlar ile ikiz kardeşler arasında çok hissî bağlar oluyor. Rahatsızlıklarında ayrı ayrı memleketlerde bile bulunsalar hissediyorlar. Büyük felaket ve ölümlerde ise bu his çok belli oluyor. Acaba maddî yönden hiçbir yakınlık kalmadığı halde bu alaka ruhun dışında bir münasebetle izah edilebilir mi? Ayrıca bu durum hayvanlarda bile var.

"Rusya'da Tanrı'ya Dönüş" isimli eserden ruhî münasebetle alâkalı bazı misaller aktaralım:

Pavel Naumow, Moskova Doğum Kliniğinde psişik etüdler yapan bir psikolog... Bu mevzuda şunları söylüyor: "Ana ile evlat arasındaki psikolojik bağlar inkar edilemez. Klinikte analar, çocuklarının yeri özel olarak ayrıldığı için, seslerini duymazlar. Buna rağmen çocuğu ağlayan anne, hemen sinirli bir havaya bürünür. Hele bebekte bir ızdırap hali (kanı değişmek gibi bir durum) ortaya çıkarsa annede sıkıntılı haller belli olur. Eğer anne şiddetli bir ağrı duyarsa, bunu da bebek hissedebilir ve ağlar. Olayların % 65'inde bu hissî haberleşmeyi ortaya çıkardık."

Batı dünyasındaki araştırmalarda da aile fertleri, birbirini sevenler ve çocukluk arkadaşları arasında meydana gelen telepatik pırıltı tesbit edilmiştir.

İlk Popov biyolojistlerinden Dr. I. Gellerstein duyu dışı idrak mevzuunda ün yapmış ve "eleştirici, mistik görüşten uzak, sağduyulu bir müşahit olan" Sovyet hukukçu Alexander Coney'e ait olağanüstü ruhî olayın raporunu yazdı.

Coney trenle Moskova'ya giderken, rüyasında eski dostu Lajechnikov'u gördü. Lajechnikov elini uzatıyor, yardım istiyordu. Uyandı. Bu eski dostunu Coney, uzun zamandır görmemişti. İhtiyardı, yardıma ihtiyacı olabilirdi, gecikmeden ziyaret etmeliydi. Bu düşüncelerle yeniden uyumuştu. Eski ihtiyar dost, tekrar rüyasına girdi. Fakat bu defa emredici bir tavırla konuşuyor, bir şeyler istiyordu. Coney uyandığında dostunun istediği şeyi iyi hatırlayamadı fakat rüya ona öylesine tesir etmişti ki, Moskova'ya iner inmez Lajechnikov'u ziyaret edecekti.

Trenden inince doğruca adres rehberi bulabileceği bir kulübe aradı. Fakat kulübeleri kapalı buldu, pazardı. Şimdi Lajechnikov'un adresini nasıl bulacaktı? Rüyanın tesirinden hâlâ kurtulamamıştı; yürümeye başladı... Nikitsky sokağını, sonra Zoologicheskaya sokağını geçti... Birden dostunun hayalini çok kuvvetli ve net bir şekilde görür gibi oldu. Yanında gibiydi. Durdu. Gözleri tam karşısındaki kapıdaki küçük bir levhaya takıldı: E. E. Lajechnikov...

Kapıyı açan yaşlı kadın: "Çok geç kaldın, Lajechnikov, ölmeden evvel sizi düşünüyordu, sadece Alexander olsaydı yardım ederdi bana, diyordu" dedi.

Ünlü piyanist ve besteci Anton Rubinstein'e, bir tartışma üzerine ölümden sonraki hayata inanan talebesi William Nişya: "Eğer sizden önce ölürsem, ikna etmek için sizi görmeye geleceğim" dedi. Rubinstein bu samimi ve sıcak inanca karşılık gayet ciddi bir tonla: "Kabul... Eğer ben önce ölürsem aynı şeyi deneyeceğim" diye cevap verdi.

1894 yılında Paris'te bulunan Nişya, korkulu bir çığlık atarak uyandı. Hocası Rubinstein ıstırablı, acı bir tebessümle üzerine eğilmişti. Korkudan iliklerine kadar titreyen Nişya yataktan fırladı, bütün ışıkları yaktı. Kendini, kâbusun bittiğine inandırmak istiyordu... Tabii bu korku ve telaş arasında hocası ile tutuştuğu bahis aklına gelmemişti. Sabahleyin gazetelerde acı haberi okudu: Rubinstein ölmüştü. Daha sonraları Nişya, ölüm anında yanında bulunan bir dostundan kalp krizi ile kıvranan Rubinstein'in hiddetli ve çok korkunç bir hırıltı içinde, hiç beklemediği bir anda olduğu için de pek ümitsiz bir şekilde öldüğünü öğrendi. Nişya bahsi hatırladı: "Ölümünde de sağken olduğu gibi sözünde durdu" diye mırıldandı.

Rusya'da, olağanüstü ruhî araştırmaların öncüsü, savunucusu Vassiliev'in yanında bulunan Dr. Bernard B. Kajensky, 1917 ihtilali sırasında Tiflis'te oturuyordu. Bir gece, bir tınlama sesiyle uyandı. Sanki kulağının dibinde kaşıkla bir cam bardağa vurulmuştu. Ertesi sabah uykusunu bölen sesin sebebini düşünmeye vakit bulamadı, erkenden gelen bir haberciden, bir dostunun Tiflis'te salgın olan tifüse yakalandığını öğrendi. İki kilometre ötede bulunan dostunun evine koştu.

Kapıyı yaşlı gözlerle annesi açtı: "Dün gece ilacını içiriyordum... Kaşığı dudaklarına götürdüğüm anda gözleri başkalaştı, boş boş bakmaya başladı.... Sonra gözlerinden yaşlar süzüldü ve o anda ölüverdi... Şurup şişesiyle kaşık elimde kaldı."

Sistematik bir zihnî yapıya sahip olan Kajensky, gözü yaşlı anneden oğluna son şurup verişini, o anda yaptığı hareketleri tekrarlamasını istedi: "Odaya girdim, ilacı bardağa boşalttım, şişeyi kapadım. Ve..."

-Şurubu ne ile boşalttınız?

-Küçük bir kaşıkla... Sonra yatağa yaklaştım. Sonra...

Kajensky inançlı bir materyalistti. Fakat hayatının sonuna kadar uykusunu bölen tıkırtı kulaklarından silinmedi; ömrünce dostunun son anında, şurup bardağını tınlatan sesin yankısını hep duydu. Kendisini uyandıran sesin, o küçük kaşığın sesi olduğuna inanmıştı. Ve işte o gece parapsişik olayları ilmî olarak incelemeye karar vermişti. Hayvanlar arasında da ruhî olayların varlığı deneylerle ispatlanmıştır. P. Naumov üç yıl, hayvanlar üzerinde telepati mevzuunda dişi tavşanla yavruların arasında tecrübelerin sürdürüldüğünü söyledikten sonra şunları anlatır: "Bilindiği gibi, tehlike anında denizaltılar kara ile irtibat kuramazlar. Radyo çalışmaz. Bilginler küçük tavşanları bir denizaltıya yerleştirdiler, ana tavşanı da, beynine elektrod sokarak, laboratuvarda, gözlemeye başladılar. Denizaltı derinlere daldıktan sonra yavru tavşanlar teker teker öldürüldü. Ana tavşan yavrularının ne zaman öldürüleceğini

elbette bilemezdi. Fakat yavrularının tam ölüm anında ananın beyni tepki gösteriyordu. Haberleşme olmuştu. Ve aletlerimiz her yavrunun ölümünde bu duyu dışı idrak tezahürlerini kaydetmişti."

RÜYA

Ruhun varlığını isbat eden delillerden birisi de üç çeşit rüyadan en mühimi olan doğru rüyalar, (rüya-yı sâdıka)'dır. Bu mevzuda: "Kader" hakkındaki kitapçığımızda geniş bilgi mevcuttur. Madde olan beden zaman ve mekanla bağlıdır. Halbuki doğru rüyalarda insan zaman ve mekanı aşmaktadır. İşte bu durum madde ötesi bir ruhî hakikatı isbat eder. Bu hususta: "Rusya'da Tanrıya Dönüş" kitabından birkaç misâl verelim: "Ve Çeliğe Su Verildi" romanının yazarı Nikolai Ostrovsky'nin annesi, psişik kabiliyetleri olan bir kadındı. 1936'da iki defa önceden bilme olayına şahit oldu. Ogonik gazetesi mensuplarına başından geçenleri anlatırken: "Basit bir köylüyüm ben. Rüyamı anlatırsam sakın kızmayın bana. Vilia'daki evimde tek başımaydım. Uyuyordum. Rüyamda evimin üzerinden uçaklar geçiyordu. Gürültülerinden kulaklarım ağrıdı. Savaş çıktığını anladım. Rüyada evden koşarak çıktım. Oğlum Kolya'yı (Nikolai Ostrovsky) gördüm, tamamen iyileşmişti. Üzerinde askerî kaput vardı. Miğfer giymişti ve silahı elindeydi. Etrafında dikenli teller, siperler, mermi çukurları görüyordum. Savaşın neden çıktığını, kimlerin çarpıştığını sormak istiyordum, ama sormam mümkün değildi. Geri

dönmek istedim. Fakat kocaman çukurlar kazılmıştı, yürümek istedikçe dikenli teller ayaklarıma sarılıyordu” demişti.

Bu rüya olayından 5 sene sonra Almanlar Rusya’ya girdiğinde Anne Ostrovsky’nin rüyası Sovyetler Birliğinin her tarafında söyleniyordu.

II. Dünya Savaşı sırasında Kharkov çatışmasında gerçek Kolya Zvantsov’un başından böyle bir psişik olay geçti. Sovyet basınının gözdelerindendi. 1942 Mayısının kanlı çarpışmaları üzerine inen bir akşam, asker Kolya, kuşatma altında bulunan Khorkov kapılarının birinde uyuyordu. Gündüzleri kırsal bölgede gözcülük yapıyordu. Etrafında uzayıp giden kırsal alanlar gece uyurken bile ürkütücü oluyordu. Rüyasında birden Alman zırhlılarının Sovyet hatlarının zayıf noktalarınından sızarak ilerlediğini gördü. Havadan yapılan hücum ve bombardıman Kharkov savunucularının gayretlerini baltalıyordu. Sabahleyin erkenden Kolya, kumandanını buldu ve rüyasını anlattı. Gerekli savaş tedbirleri alındı, Kolya’nın söylediklerine uygun bir müdafaa hazırlandı. Savaş, Kolya’nın rüyasında gördüğü gibi oldu ve Alman kuvvetleri püskürtüldü.

Çanakkale Harbinde, İ’tilaf Devletleri Kumandanı Sir İan Hamilton’un 21 Eylül 1911’de gördüğü rüyayı kendi hatıralarından nakledelim:

“Dün gece korkunç bir rüya gördüm. İmroz’da çadırımın içinde küçük portatif karyolamda yatmaktaydım. Birdenbire kendimi buz gibi sulara gömülmüş buldum. Birisi beni denizin dibine doğru çekiyordu. Boğuluyordum. İki kuvvetli elin

boğazımı sıktığını hissediyordum. Bu iki el beni, hem boğuyor, hem de denizin derinliklerine sürüklüyordu. Nefesim kesiliyordu.

Dehşetli bir mücadeleyle kendimi bu iki elden kurtarmaya çalıştım. Bu o kadar sıkıntılı bir boğuşmaydı ki, yatağımda güçlükle gözlerimi açtığım zaman, bütün vücudum zangır zangır titremekteydi. Baştan aşağıya kan-ter içinde kalmıştım. Boğazımı sıkan iki kuvvetli pençeyi görür gibi oldum. Çadırımın içinde sanki bir hayalet vardı. Fakat yüzü karanlıkta seçilmiyordu. Bu hayal yavaş yavaş gözden silinip kayboldu. Boğazım ferahladı. Rahat nefes almaya başladım.

Çadıra bir düşman mı girmişti? Ömrümde bu kadar korkunç bir rüya gördüğümü hatırlamıyorum.

Uyandıktan sonra saatlerce bu korkunç rüyanın dehşeti içinde kaldım. Kafamda acaip düşünceler belirmeye başladı. Çanakkale tekin değildi. Üzerimize kaçınılmaz bir tehlike çökmüştü. Hepimizi meş'um (uğursuz) bir akibet beklemektedir."

İstanbul Ansiklopedisi Cild 1, sayfa 267-270'de Reşad Ekrem Koçu, vakanüvist notlarına dayanarak tarihimizden meşhur rüyalar aksettiriyor.

Mehmed Efendi adında dindar bir kişi, bir gece rüyasında, Sadrazam Tarhuncu Ahmed'i görmüş, önüne bir mendil yaymış, halk başına üşüşmüş, her gelen mendile bir kızıl florin bırakırmış; Mehmed Efendi de bir altın bırakmış ve kendisinden bir memuriyet istemeye niyetlenmiş. Tam o sırada bir derviş gelip mendile, ortasından kesil-

miş bir yarım altın bırakmış, sonra tekrar geri almış... Sadrazam da oturduğu yerden inerek gözden kaybolmuş. Mehmet Efendiye bir tabirci şöyle tabir etmiş: "Sedir makamdır. Akçe (para) dedikodu, sözdür; yayılmış olan mendil sadrazamın mevkiindeki hal ve şânıdır; sedirden inip gitmesi makamdan azli; gözden kaybolması, ölmesidir; derviş, Kaptan Paşa'dır ki, adı Derviş'tir; akçesini geri alması, kendi zevaline dahi âlamettir." Tabir aynen çıkmıştır.

Bir rüya da Tarhuncu Ahmed Paşa bizzat kendisi görmüştü. Peygamberimiz (s.a.s.):

- Ahmet, seni istemezler. Yeter durduğun, şimdiden sonra bize gel, diye mübarek elleriyle işaret ve davet etmiş. Yakınlarının anlattıklarına göre Ahmed Paşa artık ölümü kendisi için muhakkak bilip, kayıtsız ve laubali hareket edermiş. 1653 nevruzunda Salı Günü Divan'a geldiği vakit, üzerinde âşikâr bir vahşet varmış, vezirlere selâm verdikten sonra:

-Paşa karındaşlar, bugün son Divan'a gelişimizdir, âhiret hakkını helâl edin, diye veda etmiştir. İki gün sonra Perşembe günü de idam edilmiştir.

Bilim ve Teknik Dergisinin Ağustos 1980 ve 153. sayısında Selimiye adlı yazıda Halil İbrahim Göktürk şunları anlatıyor:

"Bir gece İmparator Justinianus uykusunda Hz. İsa'yı görür. Meryemoğlu, kendisine yeryüzünün en büyük mabedini yaptırmasını söyler. Neticede Ayasofya yaptırılır.

Yine aynı şehrin Bizans Agora Meydanı'na yakın Topkapı Sarayı'nda bu sefer II. Selim bir rüya görür. Yalnız bundan öncesi de var. Tahtı zamanında Kıbrıs'ın Fetih Savaşları uzayıp gitmektedir. Hünkâr, Kıbrıs seferinin süratle saadetli neticesinin elde edilmesine hayırlı bir adak bağlar. Adak dileği: Kıbrıs'ın zabtına karşılık İstanbul'da bir mabet inşa ettirmektir. Ama bu vaadin gerçekleşmesi gecikmiştir. Bir gece rüyasında Padişah'a yüce bir ses: "Ey Sultan Süleymanoğlu Selim Han!.. Başvezir Lala Mustafa Paşa'nın Kıbrıs'tan getirdiği ganimetlerle İslâm Şehri Edirne'deki Sarıbayır Kavak Meydanına, vaadettiğin mabedi dikesin!..." buyurulur.

Padişah alışılmadık bir haz ve sevinç içinde uykudan uyanır. Gariptir sabahleyin huzura gelen başvezirin de gözleri aynı sevinçle parıldar. Zira aynı rüyayı kendisinin de gördüğünü arz eder. Bu benzersiz uygunlukla durum şaşkınlığa dönüşür. Öylece bir borcun yerine getirilmesi kesinleşir. Derhal devletçe icabına bakarlar. Baş Mimar Koca Sinan çağrılarak şöyle ferman olunur: "Öyle bir cami inşa edesin ki, dünya durdukça ayakta kalacak, her göreni hayranlığa götürecek ve yeryüzünde bir daha eşi olmayacaktır!.."

Sinan kolları sıvar, Kavak Meydanında Selimiye Câmii'ni inşâ etmeye koyulur.

Ağustos 1972 tarihli Bilim ve Teknik Dergisinde, rüyalarla alâkalı bir yazıda birçok keşif ve buluşun rüyalarda görüldüğü ifade edilerek şu misâller veriliyor:

“Bu asrın başlarında öğrenci Niels Bohr şöyle bir rüya gördü: Kendisi güneşin kızgın gazlarla dolu merkezinde duruyor ve gezegenler ince ipliklerle bağlı oldukları Güneş’in etrafında dönüyorlardı. Her gezegen Bohr’un yanından geçerken bir düdük çalıyordu. Sonra yanan gazlar soğuyup katılaştı, Güneş ve gezegenler uzaklaşıp gitti ve Bohr uyandı. Bu rüya onun Güneş Sistemi ile atom yapısı arasında bir benzerlik düşünmesine sebep oldu. Bu bize: “Atomların ilk modern tablosunu” verdi; ortada bir çekirdek (nücleus) ile bunun etrafında dönen elektronlar... Böylece modern atom teorisi bir rüya ile başlamış oluyordu.

Sinirlerin çalışmasında kimyevî maddelerin ehemmiyetini ispat ettiği için Nobel mükafatı alan Otto Loewi’ye gelelim. Loewi’nin 1903’te ortaya attığı faraziyeye göre: “Sempatik ve parasempatik sinirlerin uyarılması neticesinde bu sinirlerin uçlarında kimyevî maddeler serbest hale geçmekte ve bu maddeler sinirin tenbihi, sinirin girdiği organa aktarmaktadır.” Fakat bunu ispat edecek bir metod bulamıyordu. 1920 senesi bir gece rüya gördü, rüyada 1903’de ortaya attığı faraziyesi ile iki sene önce bir başka fikri ispat için kullandığı yeni bir metod birden biraraya gelmişti. Uyanıp bazı notlar yazdı ve tekrar uykuya daldı.

Sabah kalkınca gece yazdığını okuyamadı, rüyayı da unutmuştu. Ertesi gece aynı rüyayı gördü. Bu defa laborutuvara girip rüyasında gördüğü deneyi yaptı. Loewi iki kurbağa kalbi aldı, bunlardan birinin sinirleri üzerindeydi diğerininki çıkarılmıştı. Sinirli kalbin vagus’unu, yavaşlatıcı sini-

rini uyardı. kalp yavaş yavaş atmaya başladı. Bu kalbin içinde bulunduğu tuzlu suyu sinirsiz kalpe tatbik etti, sinirsiz kalp sanki kendi yavaşlatıcı siniri uyarılmış gibi yavaşladı. Loewi, deneyi başka şekilde tekrarladı, bu defa da birinci kalbin accelerator'unu, hızlandırıcı sinirini uyardı, bu kalbin içinde bulundu sıvıyı ikinci kalbe aktardı. İkinci kalp de hızlandı. Bunlardan şu neticeye vardı: "Sinirler kalbe doğrudan doğruya tesir yapmıyor. Fakat uyarılınca uçlarından hususi kimyevî maddeler çıkıyor; demek ki sinirleri uyarılan kalbin atışlarını değiştirmesi, bu hâdiseye bağlıdır."

Büyük kimyacı Kekule de şöyle bir rüya gördüğünü anlatıyor: "İskemlemi ateşe doğru çevirip uyuklamaya başladım. Gene atomlar gözlerimin önünde zıplayıp duruyordu. Küçük atomlar mütevazi bir tavırla arka plana çekilmişlerdi. Onlardan başka daha büyük şekiller de görüyordum; yılana benzer hareketlerle eğilip bükülen, uzun zincirler vardı. Fakat bakınız, bu ne ola ki? Yılanlardan biri kendi kuyruğunu ağzına aldı ve bu halka alay edercesine gözlerimin önünde döndü. Yıldırım hızıyla uyandım." Rüyasında gördüğü kuyruğunu ağzına almış yılan sayesinde Kekule, Benzen'in halka şeklindeki (umumiyetle bir altıgen olarak gösterilen) formülünü keşfetti. Ve organik kimyada moleküler yapının ehemmiyetini gösteren "Kapalı Zincir" veya "Halka" teorisini ortaya koydu.

Elias Howe yıllardır dikiş makinası iğnesi keşfetmek için çalışıyordu. İlk yaptığı iğnelerde, delik iğnenin ortasında idi ve bunlar işe yaramıyordu.

Beyni gece gündüz hatta uykuda bu keşifle meşguldü. Bir gece rüyasında vahşi kabilelere esir düştüğünü gördü. “Elias Howe” diye kükredi kabile reisi: “Sana bu makineyi derhal bitirmeni emrediyorum, yoksa öleceksin!..” Elias’ın dizlerinin bağı çözüldü, elleri titremeye başladı ve yüzünden soğuk bir ter boşandı. Düşünüyor, taşınıyor, makinanın bu parçasındaki eksikliği gideremiyordu. Bütün bunlar ona o kadar gerçek gibi gözüküyordu ki, uykusunda avazı çıktığı kadar bağırdı. Boyalar sürünmüş, esmer tenli cengaverler etrafını sardılar ve onu ölüm meydanına doğru götürmeye başladılar. Birden bir şey farketti: Muhafızların mızraklarının ucunda göz şeklinde delikler vardı, nihayet işin sırrını çözmüştü: Ona lâzım olan, deliği ucunda bir iğneydi. Uyanıp yataktan atladığı gibi ucu delikli mızrakların minik bir modelini yapmaya koyuldu; bu iğne muvaffakiyetle neticelendi.

Hayat Tarih Mecmuası’nın Mayıs 1974 tarihli 5. sayısının 85. sayfasında müthiş bir rüyadan bahsediliyor.

Suriye atabeylerinden Nureddin Mahmud Zengi’ye (1146-1174) rüyasında Peygamberimiz Hz. Muhammed (s.a.s.) görünmüş, ona üç kişiyi gösterip kendisini bunlardan kurtarmasını bildirmişti. Zengi, hemen Medine’ye giderek ihsanda bulunmak bahanesiyle bütün halkın önünden geçmesini istedi. Emri yerine getirildiyse de bunlar arasında rüyada kendisine gösterilen üç kişi yoktu. Bunun üzerine gelmeyen kimse bulunup bulunmadığını sordu. Peygamberimiz’in (s.a.s.) türbeleri civarında bir evde

oturan üç Batı Afrikalı garibin gelmediğini söylediler. Hemen onları getirtti ve bakar bakmaz aradığı kimseler olduklarını anladı. Kendilerini tutuklayıp kaldıkları eve gidince türbeye doğru bir yeraltı geçidi açmaya çalışmış olduklarını gördü. Bu üç kişinin Hristiyan oldukları anlaşıldı. Sorguları neticesinde ise gayelerinin Peygamberimiz'in (s.a.s.) naaşını kaçırıp Hristiyan diyarına götürmek olduğunu itiraf ettiler. Zengi, üçünü de hemen idam ettirdi ve ayrıca türbenin dört tarafına gayet derin hendekler açtırıp erimiş kalay ile doldurarak yeniden böyle bir teşebbüse mani olacak tedbirleri aldı.

RUH VE DUYULAR

Ruh, hayat makinesinin bir idarecisi olup bütün büyük sempatik sinirler, kan dolaşımı, göz, kulak, mide ve diğer bütün beden cihazları ruhun icra vasıtalarıdır. Meselâ, gören göz değil, ruhtur. Göz, ruh için bir penceredir. Evet, penceresi kapalı olursa ruh görmez ama, göz dışında pencereliğe münasip bir yer bulunca gene görebilir. "Rusya'da Tanrıya Dönüş" kitabında, parmakları vasıtası ile gören insanlardan bahsedilmektedir: "1962 yılı baharında Uralların Nizhni Tagil şehrinde yaşayan, Rosa Ruleşova, Dr. İosif M. Goldberg'e parmak uçlarıyla gördüğünü söyledi. Doktor, kızın gözlerini bağlayarak, bir dizi deney yaptı. Rosa, hakikaten parmak uçları ile görebiliyor, yazı okuyor, renkleri seçebiliyordu."

İtalya'da Pesavo Akli'ye Hastanesi Müdürü meşhur âlim, Prof. Dr. Sezar Lombroza:

"Hyponitme et Spritisme" adlı kitabında diyor ki: "Gördüğüm tahsil ve ilme olan bağlılığım sebebiyle hiç kimse spritizmaya karşı benden daha fazla düşmanlık göstermemiştir.

Her kuvvetin maddeye bağlı ve maddeden doğma olduğuna değişmez hakikat gözü ile bakar ve sihirli masallarla daima alay ederdim. Fakat hakikatin ve gördüğüm hâdiselerin içimde uyandırdığı merak ve ilgi evvelki anlayışıma galebe çaldı.

1882 yılında bir sabah beni 14 yaşında Matmazel C.S. isminde bir hastaya çağırmışlardı. Histerisinir nöbetleri geldiği zaman gözleri görmüyor, burnu koku almıyor, buna karşı burnunun ucu ve sol kulağının memesi ile görüyor ve ayaklarının topukları ile koku alıyordu. Hasta bu sırada sol kulağının memesi ile mektupları mükemmelen okuduğu gibi, topuğuna götürülen en hafif kokulardan bile zevk alıyor ve müteessir olabiliyordu."

İKİNCİ BEDEN

"Biz her şeyi çift yarattık" (Zâriyat, 49) âyetinin ifade ettiği hakikat, ruh ve cesette de geçerlidir. Evet, fizik bedenin ikizi olarak ruh bir duble veya bazı ifadelere göre bir astral ve vücut veya bir enerji bedendir ve ispat edilmiştir. Bir bacağı veya kolu kesilen kimseler uzun zaman onu, yerindeymiş gibi hisseder. Bunu, halisünasyon meydana getiren arzu diye geçiştirmek mümkün değildir. Çünkü üstün kabiliyet sahibi klervoyanlar, kesik uzuvlu birinin, fantom bacağını veya kolunu görmektedirler. Bu fantom akıcı bir şekildir ve bedenle ilgilidir. İslâmî kaynaklar ruhtan hiç ayrıl-

mayan bir “beden-i misâlî”den bir “latîfe-i seyyale”den bahsederler ki görülen ve fotoğrafı çekilen de budur. Klorvoyanlar, duble (astral) bedenin fiziki bedenden daha büyük olduğunu söylemektedirler. Aura (avra) dediğimiz ve bulutumsu ışık olarak görülen kısım, astral bedenin fizikî bedenden taşan kısımlarıdır. Güvenilir medyumlardan olan New York Parapsikoloji Derneği başkanı Eileen Garret, “Warness” adlı kitabında şöyle diyor: “Hayatım boyunca herkesin bir ikinci bedeni olduğunu bizzat gördüm.”

Tanınmış İngiliz medyumu Geraldine Cummins’in 1930’daki raporuna göre, zihin doğrudan doğruya beyne tesir etmiyor. Arada elektrik beden vardır. Her hayvanın değişik tertipte esirden yapılmış, birleştirici, gözle görülmeyen bir bedeni vardır.

MİSÂLÎ BEDENİN FOTOĞRAFLARI

Kirliyan fotoğrafçılığı ile yani yüksek frekans altında çekilen resimlerle enerji bedenleri ortaya konmaktadır. Aslında resimde görülen el ve kollar, ruhun üzerine giydirilen misâlî bedenin görüntüsüdür. Misâlî beden çok ince bir maddedendir ki, esir veya onun gibi başka bir şeydir. Ruh bölünmez ve parçalanmaz bir bütündür. Atom bile terkiptir. Halbuki ruhta böyle bir terkip olma durumu yoktur.

“Rusya’da Tanrıya Dönüş” kitabının yazarları Sheila Ostrander ile Lynn Schroeder diyorlar ki: Müşahedelerimizden, Sovyetlerin canlılarda bir matrix (kalıp) enerjinin varlığını yani ruhun var-

lığını isbat ettiklerini anladık. Fizik bedenimiz içinde hareket eden bir çeşit birleştirici, gözle görülmez bir beden. Fakat bu enerji bedenin fonksiyonu nedir? Özelliği nedir? Nereden geliyor? Bu sorulara Kazakistan'ın başşehri Almatı Kirov Üniversitesinde cevap aranıyor. Kirliyan cihazı uzaklardan getirilip bir elektron mikroskobuna bağlanmıştı. Bir zamanlar sadece klorvoyanların görebildikleri enerji bedeni, bu yüksek frekans deşarjı altında şimdi Kirliyan cihazlarında, âlimler gözlüyorlardı. Canlı bir organizmanın yaşayan hareketli dublesini görmüşlerdi.

1938 yılında U. İnyuşin, V. Grişçenko, V. Vorobev, N. Şuiski, N. Fedorova ve F. Gibaolulin'den meydana gelen bir doktorlar grubu keşiflerini şöyle açıkladılar: "Bütün canlıların sadece atom ve moleküllerden yapılmış fizikî bedenlerinin yanında, bir de bunun kopyası enerji bedenleri vardır." Ve onlar, bu ikinci bedene: "Biyolojik Plâzma Beden" diyorlar. Neticede insanlara hûşu verecek görünümdedir.

Kazakistan üniversitesinin enerji beden mevzuundaki çalışmaları bir kitap halinde yayınlandı: "Kirliyan Metodunun Biyolojik Esasları" (Alma-Ata 1968). "Kirliyan fotoğraflarında görülen ışımanın sebebi elektrikî durum değil, biyoplâzmadır. Bütün canlılarda bulunan, titreşim yapan renkli enerji bedenin en belirgin hususiyeti onun, belirli bir uzay organizasyonuna sahip olmasıdır. Enerji bedenin içinde fizik bedenin enerji kalıbından tamamen ayrı bir hareket tarzı devam edip

gider. Biyoplâzmik bedenin de polarizasyonu vardır."

Bir Amerikan nöroloğu, bir salamandranın kesilmiş ayağının elektrikî alanının boşluktaki izlerini ölçebilmişti.

Bize Sovyet ilim adamlarının gösterdikleri fotoğraflarda, canlı organizmaların, kesilmiş kısımlarının evvelce kapladıkları alanda, fizikî kısmı gittiği halde biyoplâzmik bedenin kalmakta olduğu açıkça belli oluyordu.

FİZİK BEDEN VE ENERJİ BEDEN

Sovyetlerde beden dışı seyahat yapabilen yogiler üzerinde çalışmalar yapılmaktadır. İnsanlar; kriz, koma veya trans halinde bulundukları zaman, anestezik tesir altında enerji bedenini kendiliğinden dışarı atabilirler. California Üniversitesi'nden Dr. Charles Tart ve Arkansas ESP Kurumu Direktörü Herald Sherman astral seyahat mevzuunda çalışıyorlar.

Tehlikeli ameliyatlarda, donma gibi ölüm başlangıcı durumlarda da bu çeşit infisallere (ayrılmalara) rastlanıyor. "Le Monde Et La Vie" dergisinin Mart 1963 sayısında buna dair bir vaka anlatılır; İngiliz protestan rahibi L.J. Bertrand, İsviçre'ye, yüksek dağları gezmek isteyen bir çocuk grubunu götürmüştü. Lucerne civarında, saat ikide dağa tırmanmaya başladılar. Kayalıkları tırmandıktan sonra "Buzullar" mıntıkasına vardıklarında rahip kendini yorgun hissetti. Çocukları rehberlere emanet etti ve onlara takip edecekleri

yolu tarif ederek başka bir yere ayrılmamalarını tenbih etti.

Çocuklar ayrıldıktan sonra düzlük bir yere oturarak dinlenmek istedi. Fakat az sonra derin bir uyku üzerine çöktü.

Birden uyandığını sandı. Yavaş yavaş şuuru avdet ediyordu. Fakat dehşetle artık kendi vücudunda olmadığını anladı. Şuuru, bir balon gibi bu vücudun üzerinde dalgalanmaktaydı. Uyumuş hareketsiz vücudunu bir heykel gibi seyrediyordu. Kolunu, bacağını, oynatmak için gösterdiği bütün gayretler boşuna idi, yerdeki vücud kendine yabancı gibiydi.

Birkaç dakikalık telaş ve korkudan sonra bu yeni halin hiç de fena olmadığını farketti. Kendini çok hafif, yorgunluktan, her türlü acıdan ve fizikî bağdan uzak hissediyordu. Birçok tecrübe ona gayret sarfetmeksizin hareket edebileceğini gösterdi. Dik yamaçlar boyunca uçuyor ve buzlu dağ havasında bir kuş gibi yükseliyor, göz açıp kapayana kadar istediği yere gidiyordu.

Bu ona bir fikir verdi; acaba çocuklar ne yapıyorlardı? Bunu düşünür düşünmez kendini onların arasında buldu. Ve hayretle kendi tarif ettiği yoldan gitmemiş olduklarını gördü. Boş yere onların dikkatini çekmeye çalıştığı halde kimse kendisini görmedi. Hatta bir ara yemek molası veren gruptakilerin, kendine ait yiyecekleri de afiyetle midelerine indirdiklerini gördü. Onların etrafında uzun zaman kalarak söylediklerine, hareketlerine dikkat etti, sonra da hâlâ derin bir uykuda olan vücudunun yanına döndü.

O zaman Lucerne'deki otelde karısının ne yaptığını görmek aklına geldi. Otelin antresini garsonları, kalabalığı gördü. Bir otomobil geldi ve içinden karısı indi. Yanında dört kişi daha vardı. Onların dikkatini çekmeye çalıştı; fakat evvelki teşebbüsü gibi bunda da muvaffak olamadı. Ancak onların otomobilden indiklerini, karısının bavulları nasıl yerleştirdiğini, sonra nasıl çay içtiğini gördü.

Fakat birden bir rahatsızlık hissetti. Lucerne'deki manzara kayboldu ve kendini vücudunun yanında buldu. Yol arkadaşları gelmişler ve onu donarak öldü zannetmişlerdi. Fakat rehberler kalpini dinleyerek attığını anlamışlar, şimdi onu kendine getirmeye çalışıyorlardı. Kendine geldiğinde ruhî infialden sonraki gördüklerini teker teker anlattı. Hepsi de hayret ettiler. Keza karısı da meseleye akıl erdiremedi. Çünkü gerek çocuk grubu, gerek kendisine ait geçen olayları en ufak teferruatına varıncaya kadar anlatmıştı...

Bu olayın İngiltere'de: "Society For Research" tarafından incelenerek doğruluğu kabul edildi.

Ölümle birlikte fizik bedenle enerji beden alâkasının sona erdiği söylenir. Medyumların raporlarına göre enerji beden fizik bedenimizin içindedir ve tam duble durumundadır. Ölümle et kılıfından çıkar ve biz yaşayışımıza enerji beden (ruh) olarak devam edip gideriz.

GALİLEO VE MEDYUMLAR

Fizikte: “Galileo Kanunu” ismi de verilen bir “eylemsizlik kanunu” vardır. Bu kanuna göre; dışarıdan bir tesir yapılmadıkça maddenin harekete geçmesi, hareket halinde iken durması veya hareketini değiştirmesi, yani planlı şekilde hedef ve yörünge değiştirecek ve icabında durup geri dönebilecek herhangi bir hareket yapması mümkün değildir. Bu durum karşısında şuurlu bir varlığın aracılığı kabul olunmadıkça mevcudiyetimiz yalnız ve sadece maddî bu varlığa nasıl bağlanabilir?

Roz Mari isminde genç bir medyum kız, Eski Mısır Tarihi âlimlerinden Holmen ile müzisyen Vood’un önünde, o zamana kadar çözülmemiş Mısır lisanını, telâffuzunu, müzik ve danslarını veriyor; bu bilgileri Firavun Amen Hatep’in zevcesi olduğunu iddia eden Nona’nın ruhundan aktardığını söylüyordu. Bu durum ister bin seneden fazla yaşayan cinler vasıtası ile elde edilsin, ister bazılarınca yanlış olarak iddia edildiği gibi senelerce önce ölmüş kişilerin ruhlarından elde edilsin, farketmez. İşte durum meydandadır. Bunlar plakalara aldırtılıyor ve bu kimselerin raporları ve belgeleri “Ancient Egypt Speaks” “Eski Mısır Konuşuyor” adlı bir kitap halinde yayınlanıyor. Bu kitap halen İngiltere’de satılmakta ve İngiliz Kültür Heyetinin Ankara’daki kütüphanesinde bulunmaktadır. Bunları madde ve maddenin bağlı bulunduğu kanunlarla izaha imkân yoktur.

RUHÎ BEDENİN (PERİSPRİNİN) VARLIĞINI GÖSTEREN BİR LABORATUAR DENEYİ

Perisprinin varlığını ispat için bazı laboratuar deneyleri yapılmıştır. Bunlardan en mühimi Amerikalı Doktor R. Watters tarafından 1933'te yapılan ve 1934 senesi Barselona Uluslararası Spirtizma Kongresine sunulan raporla bildirilen deneydir. Bu deneyde: "Wilson İnbisat Odası"ndan faydalanmıştır. Bilindiği gibi radyoaktif maddelerden alfa ve beta denilen şualar çıkar. Bu şualarla atom, bombardıman edilmek suretiyle inbisat odası aracılığıyla maddenin yapısı tetkik edilir. Bu alette tetkik edilecek maddelerin konulmasına mahsus kapalı bir gözlem odası vardır. İçerisinden istenildiği zaman su buharı sevketmek için özel tertibat bulunur. Ve burası bir lamba ile aydınlatılır.

Bu deneyde dayanılan esas, su buharının iyonlar üzerine birikmesi ve böylelikle fotoğraf çekilmesinin sağlanmasıdır. Madem ki, ruhun giydiği, esiri beden yani perispiri, ne kadar akıcı olursa olsun, bir maddedir; o halde bu oda aracılığı ile su buharının iyonlar üzerine birikmesi sağlanarak fotoğrafının çekilmesi mümkündür.

İşte bundan faydalanarak Dr. R. Watters tarafından yapılan deneyde daha evvel uyuşturulmuş olan 50 çekirge, eterli pamuğa sarılarak, yukarıda anlattığımız deney odasına konmuş ve eterin tesiriyle ölecekleri tahmin olunan anda, deney odasına su buharı sevkedilerek, fotoğrafları çekilmiştir. Alınan fotoğraf plakaları üzerinde, deney sırasın-

da ölmüş oldukları tespit olunan, 13 çekirgenin hayalinin mevcut bulunduğu görülmüştür.

Doktor R. Watter'in deneyinin en önemli tarafı, ölümün yalnız fizik bedenimize mahsus olduğunu ve maddî bedenimizin tam mukabili olan ruhî varlığımızın serbestleştiğini ilmî ve maddî tecrübe ile ispat etmiş olmasıdır (La Fotographie Transcendentale Raul Montandon, Sahife: 96-102).

MELEKLER VE ŞEYTAN SALTANATI

MELEKLER

Melâike ve ruhânilerin varlığı, insan ve hayvanların varlığı kadar katidir denilebilir. Çünkü şu dünyanın semâya nisbeten küçüklüğü ve hakirliğiyle beraber, şuurlu varlıklarla doldurulup arasıra boşaltıldıktan sonra yeniden yeni şuurlularla şenlendirilmesi işaret eder, belki apaçık ifade eder ki, şu muhteşem burçlar sahibi ve süslü sa-

raylar misâli olan semâlar dahi varlık nurunun nuru olan canlılarla ve o canlıların ziyâsı olan şuurlu ve idrakli mahluklarla elbette doludur. O mahluklar da, insanlar ve cinler gibi, şu âlem sarayının seyircileri, şu kâinat kitabının mütâlaacıları ve şu İlâhi Saltanatın dellâllarıdırlar. Umumi ubudiyetleri ile kâinatın, büyük küçük bütün varlıklarının tesbihlerini temsil ediyorlar.

Evet şu kâinatın keyfiyet ve vaziyeti, meleklerin varlığını gösteriyor. Çünkü kâinatı had ve hesaba gelmeyen ince sanatlı tezyinâtla, manidar güzelliklerle ve hikmetli nakışlarla süsleyip tezyin etmek, ona göre düşünüp tefekkür eden, güzel sanatları takdir edip hayranlık duyan varlıkların bakışlarını ister. Evet, nasıl ki güzellik âşık ister. Yiyecek maddeleri aç olana verilir. Öyle ise, şu nihayetsiz sanat güzelliği içinde ruhların gıdası ve kalplerin azığı olan üstün eserler de tefekkür gıdaları oldukları için elbette düşünüp tefekkür edecek şuurlu varlıklar olan meleklere ve ruhanilere bakar, onları gösterir.

Madem bu nihayetsiz tezyinat, nihayetsiz bir tefekkür ve kulluk vazifesini ister. Halbuki insanlar ve cinler, şu nihayetsiz vazifenin, şu hikmetli nezaretin, şu geniş ubudiyetin milyondan ancak birisini yapabilirler. Çünkü onlar şu dar ve hakir, küçük ve fakir dünyadaki vazifelerini bile tam yapamıyorlar, nereden o parlak ve geniş âlemlerdeki hârika güzellikleri inceleyip düşünerek ubudiyet ve tefekkür vazifelerini yapabilecekler... Demek, bu nihayetsiz ve çok çeşitli olan şu vazife ve ibadetlere, nihayetsiz melâike nevileri, ruhaniyat

cinsleri lazımdır ki, şu büyük âlemin mescidini saflariyle doldurup şenlendirsinler.

Evet, şu kâinatın her bir cihetinde, her bir dairesinde, ruhani ve melaikelerden bir taife, birer kulluk vazifesiyle muvazzaf olarak bulunurlar. Bazı hâdiselerin rivayetlerinin işaretiyle ve âlemdeki şu intizamın hikmetiyle denilebilir ki, bir kısım cansız seyyar cisimler, seyyar yıldızlardan tut, tâ yağmur damlalarına kadar bir kısım meleklerin gemisi ve bineğidirler. O melâikeler, bu seyyarelere Allah'ın izniyle binerler, şehadet âlemini seyredip gezerler; o bineklerinin yaptıkları tesbihleri temsil ederler. Malumdur ki, bütün varlıkların zikir ve tesbihleri vardır. "Yedi gök, arz ve bunların içinde bulunanlar O'nu tesbih ederler. O'nu hamd ile tesbih etmeyen hiç bir şey yoktur, ama siz onların tesbihlerini anlamazsınız" (İsra, 44).

Hem denilebilir: Bir kısım canlı cisimler, bir hâdis-i şerifin: "Cennet ehlinin ruhları, berzah âleminde yeşil kuşların içlerine girerler ve Cennette gezerler" diye işaret ettiği "Tuyûrun hurdun" yani "yeşil kuşlar" adı verilen cennet kuşlarından tut, tâ sineklere kadar bir cins ruhların tayyareleridir. Onlar bunların içine Hakk'ın emriyle girerler, cismani âlemi seyredip, o hayatlı cesetlerdeki göz, kulak gibi duyguları ile, cismâni âlemdeki yaratılış mucizelerini temaşa ederler. Hususi zikir ve tesbihlerini edâ ederler.

İşte, nasıl hakikat böyle olmasını gerektiriyor, hikmet de aynen öyle olmasını icap ettiriyor. Çünkü şu kesâfetli (katı, yoğun) ve ruha münasebeti az olan topraktan, şu bulanık ve hayat nuruna

münasebeti pek cüz'i olan sudan, durmadan hummalı bir faaliyetle, letâfetli hayatı ve nuraniyetli idrak sahibi varlıkları yaratan Cenâb-ı Hakk'ın, elbette, ruha çok lâyık ve hayata çok münasip, şu nur denizinden hatta şu zulmet deryâsından, şu havadan, su, elektrik gibi diğer lâtif maddelerden bir kısım şuurlu mahlukları vardır. Hem pek çok olarak vardır.

Meleklerin varlığını tasdik etmek imanın bir esasıdır. Onun için bu meseleyi bir kaç yönden ele almamız gerekir.

1. Varlık yokluktan üstündür. Çünkü bütün hayır ve güzellikler varlıkta görünür ve bütün kötülük, şer ve çirkinliklerin aslı ise yokluktur.

Varlıkların kemâli de hayat iledir. Belki varlığın hakiki varlığı, hayat iledir. Hayat, varlığın nurudur (Mühür gibi bir çiçek büyük bir cansızdan üstündür).

Şuur ise hayatın ziyasıdır (Çünkü yerinde duran bir nebattan, bütün duyguları ile her şeyden istifade için gezip dolaşan bir hayvan daha üstündür).

Akıl ve idrak sahibi olmak ise daha üstün bir seviyedir. Hayvanlarla insanlar arasında yapılacak bir mukayese bunu gösterecektir.

Evet hayat her şeyin başıdır ve esasıdır. Hayat her şeyi, bütün eşyaya mâlik hükmüne geçirir. Hayat ile hayat sâhibi bir varlık diyebilir ki: "Şu bütün eşya, malımdır. Dünya hânemdir. Kâinat Yaratanım tarafından verilmiş bir mülkümdür."

Bak hayatsız bir cisim, büyük bir dağ dahi olsa, yetimdir, gariptir, yalnızdır. Münasebeti, yalnız, olduğu yer ile ve ona karışan şeylerle vardır. Kâinatta başka ne varsa, o dağa nisbeten yok hükmündedir. Aslında kendi varlığından bile haberi yoktur. Çünkü, ne hayatı var ki, hayat ile alâkadar olsun; ne şuuru var ki, taalluk etsin... Şimdi bak küçücük bir cisme, meselâ bal arısına. Hayat ona girdiği anda, bütün kâinatla öyle münasebet kurar ki, bütün kâinatla, bilhassa, yeryüzünün çiçekleriyle ve nebâtlarıyla, öyle bir ticaret akdeder ki, diyebilir: "Şu arz, benim bahçemdir, ticarethanemdir."

İşte canlılardaki meşhur duygularından başka sevk ve şevk hisleriyle beraber o arı, dünyanın pek çok nevileriyle tanışmaya yakınlaşmaya, alış-veriş ve tasarrufa imkân bulur.

İşte en küçük canlıda hayat böyle tesirini gösterse, elbette hayat, insanî tabaka olan en yüksek mertebeye çıkdıkça, öyle bir gelişme ve inkişaf göstererek nurlanır ki, hayatın ziyası olan şuur ile, akıl ile bir insan, kendi hânesindeki odalarda gezdiği gibi, o canlı, kendi aklı ile cismanî, ruhanî ve ulvî âlemlerde gezer. Yani o şuur ve hayat sahibi varlık, manen o âlemlere misâfir gittiği gibi, o âlemler dahi onun ruh aynasına misafir olup, temessül ile geliyorlar.

Denilebilir ki, hayat olmazsa; varlık, varlık değildir, yokluktan farkı olmaz. Hayat, ruhun ziyasıdır. Şuur, hayatın nurudur. Madem ki, hayat ve şuur, bu kadar ehemmiyetlidir. Madem şu biçâre perişan küremiz, sergerdan dünyamız, bu kadar

had ve hesaba gelmez hayatlı, ruhlu ve idrak sahibi varlıklarla dolmuştur. Elbette doğru bir sezgi ile ve kati bir yakin ile hükmolunur ki, şu semâvi sarayların ve yüksek burçların da kendilerine münasip, hayatlı, şuurlu sakinleri vardır. Balık suda yaşadığı gibi, güneşin ateşinde dahi, o nuranî sâkinler bulunur. "Ateş nuru yakmaz. Belki ateş, ışığa meded verir."

Madem, Ezelî Kudret, gözümüzün önünde en âdi maddelerden, en katı unsurlardan hadsiz hayatlı ve ruhlu varlıkları yaratır ve gayet ehemmiyetle kesif (katı) maddeyi hayat vasıtasıyla latif maddeye çevirir ve hayat nurunu her şeyde çoklukla serpiyor ve şiir ziyasi ile pek çok şeyleri yaldızlıyor. Elbette Cenâb-ı Hakk, bu kusursuz kudretiyle, bu noksansız hikmetiyle; nur gibi, esir gibi ruha yakın ve münasip olan latif seyyal maddeleri ihmal edip hayatsız bırakmaz, camid bırakmaz, şuursuz bırakmaz. Belki nur maddesinden, hatta zulmetten, hatta esir maddesinden, hatta mânâlardan, hatta havadan, hatta kelimelerden hayatlı, şuurlu varlıkları çoklukla yaratır ki, hayvanatın pek çok muhtelif cinsleri gibi pek çok muhtelif ruhani mahlukları, o latif seyyal maddelerden yaratır. Onların bir kısmı melâike, bir kısmı da ruhani ve cin cinsleridir. Melâike ve ruhanilerin varlıklarını kabul etmek ne derece hakikat ne kadar âşikâr ve makul olduğunu; Kur'ân'ın beyan ettiği gibi onları kabul etmemenın, ne derece hakikata aykırı, hikmete zıt bir hurafe, bir dalalet, bir hezeyan, bir divanelik olduğunu anlamak için şu temsile bak:

İki adam; biri bedevi, vahşi, biri medeni, aklı başında olarak arkadaş olup İstanbul gibi haşmetli bir şehre gidiyorlar. O medeni muhteşem şehrin uzak bir köşesinde pis, perişan küçük bir haneye, bir fabrikaya rast geliyorlar. Görüyorlar ki, o hane; amele, sefil, miskin adamlarla doludur. Acib bir fabrika içinde çalışıyorlar. O hanenin etrafı ruhlu ve hayatlı varlıklarla doludur. Fakat onların kendilerine mahsus geçim vasıtaları ve hayat şartları vardır ki, onların bir kısmı yalnız nebâtat ile yaşıyorlar. Diğer bir kısmı balıktan başka bir şey yemiyorlar. O iki adam, bu hali görüyorlar. Sonra bakıyorlar ki, uzakta binlerce süslü saraylar, yüksek köşkler görünüyor. O sarayların ortalarında geniş tezgahlar ve büyük meydanlar vardır. O iki adam, uzaklık sebebiyle veyahut göz zayıflığıyla veya o sarayın sakinlerinin gizlenmesi sebebiyle; o sarayın sakinlerini, o iki adam görmüyorlar. Hem şu perişan hanedeki hayat şartları, o saraylarda bulunmuyor. O vahşi, bedevi, hiç şehir görmemiş adam, bu sebeplere binaen görünmediklerinden ve buradaki hayat şartları, orada bulunmadığından: "O saraylar, sakinlerden boştur, içinde canlılar yoktur" der, vahşetin en ahmakça hezeyanını yapar.

İkinci adam der ki: "Ey bedbaht! Şu hakir, küçük haneyi görüyorsun ki, canlı varlıklarla, amelelerle doldurulmuş. Acaba hiç mümkün müdür ki, şu uzakta bize görünen şu muntazam şehrin, şu hikmetli tezyinatın, şu sanatlı sarayların onlara münasip yüksek varlıkları ve yüce sakinleri bulunmasın! Elbette o sarayların hepsi de doludur ve onlarda yaşayanlara göre başka hayat şartları

vardır. Evet, ot yerine belki börek yerler; balık yerine baklava yiyebilirler. Uzaklık sebebiyle veyahut gözünün kabiliyetsizliği veya onların gizlenmesiyle sana görünmemeleri, onların olmamalarına hiçbir vakit delil olamaz. Görünmemek olmamaya delil değildir."

İşte şu temsil gibi, yüksek cirimler ve seyyar cisimler içinde dünyanın hakir ve kesif olmasıyla beraber bu kadar hadsiz ruhlu ve şuurlu varlıkların vatanı olması en değersiz ve en kokmuş parçaları dahi, birer hayat menbaı kesilmesi, küçük canlıların birer mahşeri olması, zaruretle, açıkça, daha evla bir yolla, doğru bir sezgiyle ve kat'i bir yakin ile delalet eder, şehâdet eyler, ilan eder ki, şu nihayetsiz fezâ, şu muhteşem gökler, burçlarıyla, yıldızlarıyla şuurlu, hayatlı ve ruhlu varlıklarla doludur. Nurdan, ateşten, ışıktan, zulmetten, havadan, sesden, kokudan, kelimelerden, esirden, hatta elektrikten ve diğer latif seyyal şeylerden yaratılan o canlı, ruhlu ve şuurlu varlıklara İslâmiyet ve Kur'ân-ı Kerim: "Melekler, cinler ve ruhaniler" diye isim verir. Meleklerin ise, cisimlerin muhtelif cinsleri gibi, cinsleri muhteliftir. Evet elbette bir damla yağmurda vazifeli olan melek, güneşde vazifeli meleğin cinsinden değildir. Cin ve ruhanilerin de, pek çok muhtelif cinsleri vardır.

2. Madem ki, akıl ve mantığın, hikmet ve maneviyatın ittifakı ile varlıklar sadece şu gördüğümüz maddî âlemdekilerden ibaret değildir. Belki daha pek çok varlık tabakaları vardır ki, şu görülen âlem onlara nisbeten nakışlı bir perdedir. Hem madem denizin balığa nisbeti gibi, ruhlara

uygun olan gayb ve mânâ âlemi, ruhlar ile dolu olmak gerekir. Hem madem, her şey melâike mânâsının varlığına şehadet ederler. Elbette, şeksiz ve şüphesiz melâike vücudlarının ve ruhani hakikatlarının en güzel sureti ve selim akılların kabul edip beğeneceği en makul keyfiyet odur ki, Kur'ân şerh ve beyan etmiştir. O Kur'ân-ı Kerim der ki: "Melekler, mükerrem kullardır" (Enbiya, 26). "Emre muhalefet etmezler. Ne emrolunursa, onu yaparlar" (Nahl, 50). "Melekler, lâtif ve nurani varlıklardır. Muhtelif nevilere ayrılırlar."

Evet nasıl ki, insanlar bir ümmettir. "Kelam" sıfatından gelen İlâhi kanunların temsilcileri ve takipçileridir. Öyle de, melekler dahi, muazzam bir ümmettir ki, onların amele kısmı "İrade" sıfatından gelen tekvinî kanunların yani yaratılışa ait prensiplerin temsil ve takipçileridir. Hakiki tesir sahibi olan Cenâb-ı Hakk'ın emirlerine tâbi, Allah'ın bir nevi kullarıdırlar ki, göklerdeki yüksek ve seyyar cisimlerin herbiri onların birer mescidi, birer mabedi hükmündedirler.

3. Melâike ve ruhanilerin meselesi öyle bir meseledir ki, tek bir tanesinin varlığı ile hepsinin de varlığı tahakkuk eder. Bir tek şahsın görmesiyle hepsinin de varlığı malum olur. Çünkü kim inkâr ederse, hepsini birden inkâr eder. Bir tekini kabul eden, o nevin umumunu kabul etmeye mecburdur. Madem öyledir; işte bak: Görmüyor musun ve işitmiyor musun ki, bütün dinler ve o dinlere inananlar, bütün asırlarda, Âdem Aleyhisselam zamanından şimdiye kadar meleklerin ve ruhanilerin varlığının muhakkak olduğuna ittifak etmiş-

lerdir. Hem insan toplulukları, birbirinden bahsetmeleri, karşılıklı konuşmaları ve rivayette bulunmaları gibi meleklerle konuşulduğuna, meleklerin müşahede edildiğine ve onlardan rivayetler yapıldığına ittifak ve icmâ etmişlerdir.

Acaba meleklerden hiçbir fert görünmediği, varlıkları kati olarak bilinmediği ve hiç hissedilmediği halde; hiç mümkün müdür ki, böyle bir ittifak ve icma devam etsin, böyle ispata ve müşahedeye dayanan bir halde, tevatüren o ittifak devam etsin.

Hiç mümkün müdür ki, şu umumi itikadın kaynağı zaruri esaslar ve apaçık şeyler olmasın.

Hem hiç mümkün müdür ki, hakikatsız bir vehim insanların geçirdiği bütün inkılablarda, insanların bütün akide ve inançlarında devam ederek beka bulsun.

Hem hiç mümkün müdür ki, şu çeşitli dinlere mensup insanların bu büyük icma ve ittifakının senedi, kat'i bir sezgi olmasın. Müşahedeye dayanan yakin (kesin inanç) olmasın. Hem hiç mümkün müdür ki, o kat'i sezgi ve o müşahedeye dayalı kat'i imân, hadsiz emarelerden (belirtilerden), o emareler de müşahede edilen hadsiz vakalardan olmasın. Bizzat görülen o vak'alar da şeksiz, şüphesiz zaruri ve kat'i esaslara dayanmış olmasın. Öyle ise, dinlere mensup o kadar insanların bu umumi itikadının sebebi ve senedi, manevî tevatür kuvvetini ifade eden pek çok defalar meleklerin müşahede edilmesinden ve ruhanilerin görülmesinden meydana gelen zaruri prensipler ve kat'i esaslarıdır.

Hem hiç mümkün müdür ve kabil midir ki, insanlık âleminin semâsının güneşleri, yıldızları, ayları hükmünde olan ve hayatları pahasında ömürleri boyunca tek bir yalana tenezzül etmeyen 124 bin peygamberin ve 124 milyon evliyanın tevatür suretiyle ittifakla haber verip şehadet ettikleri melâike ve ruhanilerin varlığı meselesi bir şüphe kabul etsin... Bilhassa kâinat semasında daima parlayan ve hiç bir vakit batmayan, hakikat âleminin güneşler güneşi olan Kur'ân-ı Kerim'in verdiği haberler ve peygamberlik güneşi olan Muhammed Aleyhisselamın şehâdeti ve müşâhedeleri hiç mümkün müdür ki, bir şüphe kabul etsin.

Madem tek bir ruhani ve melâikenin varlığı, bir zamanda tahakkuk etse, şu nev'in hepsinin de varlığının muhakkak olduğu anlaşılır. Madem melekler ve ruhanilerin varlığı muhakkaktır. Elbette onların suret ve vaziyetlerinin en güzeli, en makulu, en makbulu İslâmî esasların ortaya koyduğu gibidir. Kur'ân'ın gösterdiği gibidir. Miracın sahibi Muhammed Aleyhisselam'ın gördüğü gibidir.

4. Şu kâinatın varlıklarına dikkat nazarı ile bakılsa görünür ki, cüz'îler gibi küllîlerin (en küçük parçalardan en büyüklere varıncaya kadar) birer "şahs-ı manevî"si vardır. Küllî birer vazifeleri ve külli birer hizmetleri de görünmektedir.

Meselâ, bir çiçek, kendince bir sanat nakşı gösterip, lisân-ı haliyle Cenâb-ı Hakk'ın güzel isimlerini zikrettiği gibi; küre-i arz bahçesi dahi bir çiçek hükmündedir. Gayet muntazam, küllî bir tesbih vazifesi vardır.

Nasıl ki, bir meyve, bir intizam içinde bir ilânâtı, tesbihatı ifade ediyor. Öyle de, koca bir ağacın umumi heyetiyle gayet muntazam fıtrî bir vazifesi ve ubudiyeti vardır.

Nasıl bir ağaç, yaprak, meyve ve çiçeklerin kelimeleri ile bir tesbihatı var. Öyle de koca gökler deniz dahi, kelimeleri hükmünde olan güneşler, yıldızlar ve ayları ile Cenâb-ı Hakk'a tesbihat, hamd ve senâlar yapar.

İşte bunlar gibi varlıkların herbiri, sureten cansız, şuursuz ve donuk bir vaziyette iken, aslında gayet hayatlı, şuurlu vazifeleri ve tesbihleri vardır.

CİNLER

Kur'ân-ı Kerim'de cinlerle ilgili âyetlerden bazıları üzerinde duralım: "De ki: Bana vahyolundu ki, Cinlerden bir topluluk Kur'ân dinlediler de şöyle dediler: "Biz harikulade güzel bir Kur'ân dinledik. Doğru yola hidayet ediyor. Ona inandık. Artık Rabbimiz'e hiç kimseyi ortak koşmayacağız. Doğrusu Rabbimizin şanı yücedir. O ne eş ne de evlat edinmemiştir. Meğer bizim sefihimiz (iblis ve kafir cinler) Allah hakkında saçma şeyler söylüyormuş. Biz, insanların ve cinlerin, Allah'a karşı yalan söylemeyeceklerini sanmıştık. Doğrusu insanlardan bazı erkekler, cinlerden bazı erkeklere sığınırlardı da onların kibir ve azgınlıklarını artırırlardı. Onlar da sizin sandığınız gibi Allah'ın hiç kimseyi diriltemeyeceğini sanmışlardı. Biz göğe dokunduk, onu kuvvetli bekçilerle ve alevlerle doldurulmuş bulduk. Ve biz onun dinlemeye

mahsus olan oturma yerlerinde otururduk, (gayb haberlerini dinlemeye çalışırdık). Artık şimdi kim dinlemek istese, kendisini gözetleyen bir alev parçası bulur. Bilmiyoruz yeryüzündekilere kötülük mü istendi, yoksa Rabb'leri onlara bir hayır mı diledi. Bizden iyiler de var, bunun dışında kötüler de var. Biz çeşitli yollara ayrıldık. Yeryüzünde Allah'ı aciz bırakamayacağımızı (Göğe) kaçmakla da onu aciz bırakmayacağımızı anladık. Biz yol gösteren (Kur'an'ı) işitince ona inandık. Kim rabbine inanırsa ne hakkının eksik verilmesinden ne de kendisine zillet erişmesinden korkmaz. Bizden de müslümanlar var, hak yolundan sapanlar var. Kimler Müslüman olursa işte onlar doğru yolu aramışlardır. Yoldan sapanlar da cehenneme odun olmuşlardır" (Cin, 1-15).

"Cinne gelince onu da (insandan) daha önce, nüfuz eden çok sıcak ateşten yarattık" (Hicr, 27).

"Cinni de halis ateşten yarattı" (Rahman, 15).

"Rabbinin izniyle cinlerden bir kısmı, Süleyman'ın önünde çalışırdı. Onlardan kim buyruğumuzdan sapsa, ona alevli azabı tattırırdık. Ona dilediği gibi kaleler, heykeller, havuzlar kadar (geniş) leğenler, sabit kazanlar yaparlardı. "Ey Davut ailesi, şükredin" kullarından şükreden azdır. (Süleyman'ın) ölümüne hükmettiğimiz zaman, onun öldüğünü ancak, değneğini yiyen bir ağaç kurdu gösterdi. Yıkılınca, anlaşıldı ki, eğer cinler gaybı bilselerdi, o küçük düşürücü azab içinde kalmazlardı" (Sebe, 12-14).

"Ve şeytanları; her bina ustasını ve dalgıcı. Ve (kötülük yapmamaları için) zincirlerle birbirine bağ-

lanmış başka (şeytan)ları (yani cinleri Süleyman'a) boyun eğdirdik" (Sad, 37-38).

"Şeytanları, onun için denize dalarak inciler çıkaran ve bundan başka işler gören kimseleri de onun emrine verdik. Biz onları onun için koruyor (onun emri altında tutuyor)duk" (Enbiya, 82).

Geçen âyetlerden, cinlerin yaradılışı ve durumları hakkında açık malumat alabiliyoruz. Bilhassa Süleyman Aleyhisselam'ın cin ve şeytanları ve habis ruhları emrine boyun eğdirip, şerlerini def ederek faydalı işlerde kullandığını ifade eden son âyetler diyor ki; yerin insandan sonra şuurlu olarak en mühim sakinleri olan cinler, insanlara hizmetkâr olabilir. Onlarla temas edilebilir. Şeytanlar da düşmanlığı bırakmaya mecbur olup, ister istemez hizmet edebilirler ki, Cenâb-ı Hakk'ın emirlerine boyun eğen Süleyman Aleyhisselâm'a, onları boyun eğdirmiştir. Cenâb-ı Hakk mânen şu âyetin remizli diliyle der ki: "Ey insan! Bana itaat eden bir kuluma cin ve şeytanları ve şerlilerini itaat ettiriyorum. Sen de benim emrime boyun eğsen, çok mevcudat, hatta cin ve şeytan dahi, sana boyun eğebilirler." İşte insanların, sanat ve fennin imtizacında süzülen, maddî ve manevî fevkalade hassasiyetinden tezahür eden ispirtizma gibi ruhları celbetmeyi ve cinlerle muhaberenin, şu âyet en nihayet hududunu çiziyor ve en faydalı suretlerini tayin ediyor hem ona yolu dahi açıyor. Fakat şimdiki gibi bazan kendine "ölü" namını veren (ve ölmüş) kimselerin ruhlarıymış gibi onları taklit eden cinlere ve şeytanlara ve habis ruhlara boyun eğerek maskara olup oyuncak olmak değil, belki

Kur'ân'ın tılsımları ile onları teshir edip boyun eğdirmektir, şerlerinden kurtulmaktır.

Hem ruhların temessülüne işaret eden Hz. Süleyman Aleyhisselamın ifritlerin celp ve teshirine dair âyetler, hem: "Biz de ruhumuzu Meryem'e gönderdik, Meryem'e düzgün bir insan şeklinde temessül etti (göründü) (Meryem, 17) gibi bazı âyetler ruhanilerin temessülüne işaret etmekle beraber, ruhları celbetmeye işaret ediyorlar. Fakat işaret olunan, tayyib (güzel, temiz, nezih) ruhların celbedilmesi ise, medenilerin yaptığı gibi, hezeliyat, (eğlence) suretinde bazı oyuncaklara o pek ciddi ve ciddi bir âlemde olan ruhlara hürmetsizlik edip kendi yerine ve oyuncaklara celbetmek değil, belki ciddi olarak ve ciddi bir maksad için Muhyiddin İbn-i Arabi gibi zatlar ki, istediği vakit ruhlarla görüşen bir kısım velayet ehli zatlar gibi, onlara celbolup münasebet peyda etmek ve onların yerine gidip âlemlerine bir derece yaklaşmakla ruhaniyetlerinden manevi istifade etmektir ki, âyetler ona işeret eder ve işaret içinde bir teşvik hissettiriyorlar ve bu nevi gizli sanat ve fenlerin en ileri hududunu çiziyor ve en güzel suretini gösteriyorlar...

Soru: İspirtizma ile uğraşmanın, medyumluk ve kâhinliğin bir mahzuru var mıdır?

Cevap: Bu mesele, felsefe ve ecnebiden geldiği için iman ehline çok su-i istimallere kaynak olmakla beraber içinde bir doğru olsa, on yalan karışıyor. Çünkü, doğruyu ve yalanı ayırt edecek bir mihenk, bir mikyas, bir ölçü olmadığından habis ruhlara ve şeytana yardım eden cinnilerin bu vesi-

le ile hem onun ile meşgul olanın kalbine ve hem de İslâmiyet'e zarar vermek ihtimali var. Çünkü maneviyat namına İslâmî hakikatlere ve umumi akideye muhalif haberler veriyorlar. Habis ruhlar iken kendilerini ervah-ı tayyibe (iyi ruhlar) zannettirip belki, kendilerine bazı büyük veliler namını verip İslâmiyet'in esaslarına muhalif sözlerle zarar vermeye çalışabilirler. Hakikatı değiştirip, safdilleri tam aldatabilirler.

Meselâ, nasıl ki, güneş, bir küçük cam parçasında ziyasiyle, hararetiyle, şekliyle görünüyor. Fakat o, küçücük camın içindeki güneşin o küçücük timsali, kendi namına eğer konuşsa ve dese: "Benim ziya ve ışığım dünyayı istila ediyor. Benim hararetim her şeyi ısıtıyor. Hem küre-i arzdan bir milyon defadan daha büyüğüm", dese, ne derece hakikate muhalif olduğu anlaşılır. Aynen bu misâl gibi; bir peygamber, güneş gibi hakiki makamında iken o ispirtizmanın veyahut medyumluğun cam parçası hükmündeki istidadına göre bir cilvesinin tezahürü, o hakikat namına konuşamaz. Eğer konuşsa yüz derece muhalif olur. İspirtizmanın veya medyumluğun o mazhardaki cüzi cilvesi, vahyin mazharı olan o manevi güneşin kudsi mahiyetine hiçbir cihetle kıyas olamaz. Çünkü, esfel-i safilindeki bir cam parçası manen a'lâ-yı illiyyinde olan o manevi güneşin hakikatını yanına getiremez. Getirmeye çalışmak da hürmetsizlikten başka bir şey değildir. Ancak onun makamına yakın olmak için, Celâleddin-i Suyûtî ve bir kısım evliyalar gibi seyr ü sülûk ile terakki ederek o manevi güneşin sohbetine mazhar olunur. Fakat böyle terakki,

peygamberin velâyetiyle kendi derecelerine göre ve kendi istidatları derecesinde bir nevi sohbet olur.

Fakat peygamberlik hakikatı, velilikten ne derece yüksek ise, ispirtizma vasıtasıyla veyahut ruhi terakki cihetiyle mazhar olunan sohbet ve muhabere dahi hiçbir cihette hakiki peygamberle muhabereye yetişemeyeceğinden yeni dinî hükümlere sebep olamaz.

Evet, dinden gelmeyen, belki felsefenin hassasiyetinden gelen ruhları celbetme de, hem hakikate aykırı, hem edebe muhalif bir harekettir. Çünkü a'lâ-yı illiyyinde ve kudsi makamlarda olanları esfel-i sâfilin hükmündeki masasına ve yalanların yeri olan oyuncak tahtasına getirmek tam bir ihanettir ve bir hürmetsizliktir. Adetâ bir padişahı, kulübeciğine çağırıp getirmek gibidir. Belki hakikat olanı, edebe, hürmete ve istifadeye uygun olanı, Celaleddin-i Suyuti, Celaleddin-i Rumi ve İmam-ı Rabbani gibi zatların ruhani seyr u sülukları ile yükselerek o kudsi zatlara yanaşmak ve istifade etmektir.

Sadık (doğru, hakiki ve Rahmanî) rüyada, habis ruhlar ve şeytan, Peygamber (s.a.s.) suretinde temessül edip görünemez. Fakat ruhları celbetmede; habis ruhlar, belki peygamberlerin (a.s.) lisanen ismini kendine takıp, sünnete ve dinî hükümlere muhalif olarak konuşabilir. Eğer bu konuşması İslâmiyet'in ahkamına ve sünnet-i seniyyeye aykırı ise tam delildir ki, o konuşan ervah-ı tayyibe (iyi, hayırlı ruhlar) değildir. Mümin

ve Müslüman cinni de değildir. Habis ruhlardandır. Bu şekilde taklit ediyor.

Bizim bu mevzudaki tenkitimiz, ecnebiden, fen ve felsefeden, manyetizma ve ispirtizmadan gelen ve manevi bir şekil giyen bir tutuma karşıdır. Yoksa İslâmiyet'ten, tasavvuf ve tarikat ehlinden ve bir derece ruhlarla haberleşmeye benzeyen ve nâehillerin girmesiyle bir derece suistimal edilen ve pek az olan bir kısım sofilerin sofiliğine karşı değildir. Gerçi onlarda da bir cihette bazılara zarar olabilir. Fakat ötekiler gibi hiçbir cihette aldatıcı değil ve hiçbir cihette zarar niyeti yok. Hem ecnebiden gelen meşreb ise, hem tarikat ve İslâmiyet aleyhinde olduğu gibi o sofilerin mesleğini düşürmeye çalışıyor ve adileştiriyor.

ŞEYTAN SALTANATI

Şeytana hitaben: "İnsanlardan gücünün yettiğini sesinle (şehevî çalgılarla) oynat. Süvarilerinle, piyadelerinle üzerlerine haykırarak, yaygara çıkar. Mallarına evlatlarına ortak ol ve onlara türlü vaadlerde bulun. Şeytanın onlara va'di, sadece aldatmadan başka nedir? (Ama ey şeytan) Doğrusu o benim (halis) kullarım üzerinde senin hâkimiyetin olamaz. Rabbinin vekil olması yeter" (İsra, 64-65).

Şehvet terennüm eden her müzik parçası onun mahsulüdür. Şeytanın orduları, günahkârlar ve kötülüğü ticaret kapısı yapanlardır.

“İşte onlar o kimselerdir ki, hidâyet karşılığında sapıklığı satın aldılar da, ticaretleri kâr etmedi, doğru yolu da bulamadılar” (Bakara, 16).

Baştan çıkarış revüleri ve faşing denilen karnaval şenlikleri gibi bütün azgınlık ve sapkınlıklar, fuhuş resimleri ve rezaletin sergilendiği bazı fuar ve kamplar, hep şeytanın kuvvetleridir. Gayri meşru doğumlardan doğanlar, onun evlatları, haramdan kazanılanlar da onun mallarıdır. İnsanları bozmak için her çeşit tertip ve düzenler hep onundur. İşte şeytan bu kadar büyük bir orduya, müthiş süvari ve piyade birliklerine, şeytanî planlara mâlik kurmaylara sahiptir. Fakat ihlas ordusuna şeytan hiçbir şey yapamaz. Çünkü onlar üzerinde hiçbir saltanat yoktur.

“Allah’ı bırakıp dişilere ve kaypak bir şeytana tapıyorlar ki, Allah onu lanetledi. O da şöyle dedi: “Kullarından belli kısmını ele alacağım. Onları baştan çıkaracağım, boş emellere sardıracağım, onlara davarların kulaklarını yarmayı, Allah’ın yarattığını bozmayı emredeceğim.” Kim Allah’ı bırakıp şeytana uyar ve onu dost edinirse, apaçık ziyana uğrar. Şeytan onları boş vaadlere kaptırır, ümitlere düşürür. Onun bütün vaadettiği onları aldatmak içindir...” (Nisa, 117-121).

Lat ve Uzza dişi putlardandı. Lat; “ilahe” yani “dişi tanrı” demek olduğu gibi, Uzza da azizin dişisi demektir. Mabutlardan bir kısmı ilahe şeklindedir. Afrodit, aşk ve güzellik tanrıçası demektir. Artık bugün müstehcen neşriyatta, sinema afişlerinde, hep insanları çekmek için kadın vücudu teşhir

edilmektedir. Bunlar şeytanın insanları avladığı ağ ve tuzaklardır.

Hayvanların kulaklarını yarmak ve insanların fıtrî şekillerini bozmak aynı şekilde şeytanın sürüklediği ölçüsüzlüklerdendir. Dudaklarını bazı vasıtalarla gererek koca bir tabak gibi acayip bir biçime sokan, kulak memelerinin deliğine ağırlık asarak büyütüp sarkıtan yarı vahşi Afrikalı kadınlar var. Çin Hindistanında boyunlarına birçok halkalar takarak boynunu upuzun hale getirmeyi zenginlik modası sayan kadınlar var. Kongo'lu zenci kadınları ağır bakır levhalardan kolyeler takarlar. Ayak bileklerine yine ağır bakır halkalar geçirirler. Böylece çok şişmanlayan bu kadınlar kulübelerinden uzaklara gidemezler. Çinliler de kızların çocukluk devirlerinde ayak parmaklarını sargılarla sıkı bir şekilde bağlayıp büyümelerine engel olurlar. Büyüyünce rahat yürüyemezler. Kuzey Amerikanın yerlileriyle Guatemala ve Peru'da çocuğun başı sıkı sıkı çatkılarla sarılır ve başa sivri bir şekil verilir. Ayrıca kaçırılmış veya bulunmuş çocukların, el, kol ve ayaklarını yavaş yavaş sakatlayıp deforme ederek onları dilenme vasıtası yapan vicdansızlar da var. Bütün bunlar Allah'a gönülden bağlı olmayanları, şeytanın nasıl saptırdığına birer delildir.

"Şeytanların kime indiğini size haber vereyim mi? Onlar uydurucu günahkârlara iner. Bunlar onlara kulak verirler. Çokları da yalancıdırlar" (Şuara, 221-223).

İtalyan kemancısı ve müzik teoricisi Tartini, rüyasında kendi kemanıyla şeytanın, işitilmedik

bir sonat çaldığını görmüş ve uyandığında hafızasından bunu yazmıştır.

Yazılarını alkolün veya eter kokainin sarhoşluğu içinde yazanlar da vardır. Hep ruhlarındaki gizli hastalığı eserlerinde ortaya koymuşlardır. Onlar, çok insanın faaliyet haline asla koyamadığı, fakat bazılarının içinden geçebilen fena hülyaları tasarlamış ve böylece şeytanın özel katipliğini yapmışlar, zekânın en iğrenç mahsullerini vermişlerdir.

İngiliz edebiyatçısı ve yazarı olan Oscar Wilde, yukarıda geçen âyetin sonunu teşkil eden: "Çokları da yalancıdırlar" ifadesini desteklemek üzere yalanı sanatın, şiirin, edebiyatın kaynağı olarak vasıflandırır ve insanlarda yalan söyleme gücü azaldıkça sanat seviyesinin düşeceği kanaatına varır.

Kur'ân'da iki çeşit ilhama işaret edilmiştir: Rahmanî ve şeytanî...

Ünlü matematikçi, astronom ve filozof Newton (1772) önce neticeleri dile getirirdi. Bunları bir süre sonra açıklayabilirdi. Hakikatı arayan ilim adamları fıtrî kabiliyetlerinin ve ciddi çalışmalarının diliyle belki de farkına varmadan Hak kapısını çalmışlar, oradan onlara keşif ve buluşlar ilham edilmiştir.

Şeytanî ilhama gelince: "Şeytanlar, dostlarına fısıldar, telkinde bulunurlar" (En'am, 121).

Beethoven (1827) dalgın halde iken, birgün Neustadt'da yarı giyinmiş bir kıyafetle evinden çıktı. Serseri zannedilerek hapishaneye götürüldü. Feryatlarına rağmen, kimse onun Beethoven ol-

duğuna inanmak istememişti. Schopenhaner (1860) diyor ki: "Benim felsefî önermelerim, benim karışmam olmaksızın ve iredemin uyuşmuş gibi olduğu esnalarda, fikrimin evvelce göremediği bir yönde meydana gelmişlerdi. Böylece kendim eserime yabancı gibiyim..."

104 senfonisi ve birçok kompozisyonu olan Haydn (1809): "Çalışamadığım zamanlar tesbihimle bir kenara çekilir ve Ave Maria (Ya Meryem) ilahisini okurum. Fikirler o zaman derhal gelir" demişti.

Sezgisi açık olan insanlarda adi şuur bazan dalgınlaşır. Sanki insan, uzun dalgadan kısa dalgaya ayar edilmiş bir radyo gibi yalnız o tarafa dikkatini verir... Meselâ: Diderot (1784) saatleri, günleri, ayları ve konuştuğu şahısları çoğu defa unuturdu. Balzac (1850) için Theophile Gautier der ki: "O, istiğrak içinde gibiydi. Kendisine söyleneni duymaz. Derin rüyasına dalmış, gözleri açık, bir uykuda gezen somnambul gibi idi... Hegel (1831) Yena'da 4 Ekim 1806 da kendi etrafında cereyan eden muharebenin farkında olmadan Phrenologiesini (kafa biçimine göre karakter ve kabiliyet belirtme bilgisi) sükûnetle bitiriyordu."

Voltaire (1778) "Henriade" adlı manzum eserindeki bir şarkının tamamını daha yazmadan rüyasında gördüğünü anlatır. Voltaire böylece Papa XIV. Benoit'nın adına sunduğu: "Muhammed Yahut Taassup" adlı kitabında şeytandan ilham aldığını göstermiş oldu. Modern keman yayının mucidi G. Tartini rüyasında: "Şeytana esir olduğunu

görmüştü. Gene bu rüyada Tartini, şeytan ile alay etmek üzere ona bir keman vermişti. Fakat ne görse beğenirsiniz: “Şeytan benim en derin hayallerle bile meydana getiremeyeceğim kadar güzel, son derece güzel bir sonat çalıyordu.” Tartini uyanınca bu müzikten hatırladığı kadarını yazarak: “Şeytan sonatı”nı meydana getirdi. Tartini bu rüya hikayesini 1766 da astronom Joseph Lalande’a anlatmıştır.

Bestelerinin bir kısmını rüyalarında gören diğer kompozitörler Beethoven, Mozart, Schumann ve Saint-Saens’dır.

Richard Wagner: “Tristan ve İsolde” operası hakkında bir arkadaşına şöyle yazıyordu: “Bir rüyanın sesini işiteceksiniz, bir rüya ki ses haline getirdim... Bu müziği rüyada buldum, benim zavallı kafam böyle bir şeyi asla kendisi isteyerek yapamazdı.”

Wagner ünlü “Rhinegold” o insanın zihnine takılıp kalan prelüd’ünü de uykuya dalmak üzere iken gördüğü rüyamsı hayallerden faydalanarak meydana getirdi...

Robert Louis Stevenson küçükten beri bir hikayenin tamamını rüyasında görebiliyordu; hatta daha sonraki geceler aynı hikaye gene rüyasına giriyor, fakat her defasında başka şekilde sonuçlanıyordu. Hikayeleri için gerekli entrikaları da rüyasında görecek şekilde kendini yetiştirmekte güçlük çekmedi. Stevenson İki Yüzlü Adam (Dr. Jekyll ve Mr. Hyde) romanı için nasıl entrika bulduğunu şöyle anlatıyor: “Herhangi bir entrika bulmak için iki gece kafa yordum. İkinci gece rüyamda şunu gördüm. Bir suç için takip edilmekte

olan Hyde önce kendisini değiştiren tozu yutuyor ve sonra kendisini takip edenlerin gözleri önünde ve bu defa toz olmaksızın bir şahsiyetten öbürüne geçiyordu. Bundan sonrasını uyanıkken yazdım. Rüya bana esaslı bir fikir vermişti. Önceleri ilaçla meydana gelen şahsiyet değişmesinin sonraları ilaçsız ve kendiliğinden meydana gelişi."

GÖKLERDE KAVGA

"Andolsun Biz dünya semâsını kandillerle süsledik; ve onları şeytanlar için taşlamalar yaptık. Ve onlar için alevli ateş azabını hazırladık" (Mülk, 5). Yani gökten haber çalmak için çıkan şeytanlar meteorlarla (göktaşları) ateş kıvılcımlarıyla karşılandılar.

Kozmografyanın ruhsuz meseleleriyle zihni darlaşan ve aklı gözüne inen, bu yüzden de şu âyetin azametli sırrını, o sıkışmış zihnine yerleştiremeyenlere, Kur'ân tefsirlerinden bazı izahlar nakledeceğiz.

Şu âyetin semasına yedi basamaklı bir merdivenle çıkılabilir. Gel beraber çıkacağız!

MELEKLERİN VARLIĞI

1. Hakikat ve hikmet ister ki, yeryüzü gibi göklerin de kendine münasib sakinleri bulunsun. İslâmî lisanda, o muhtelif cinslerden olan varlıklara, Melekler ve Ruhâniler denilir. Evet hakikat öyle olmasını gerektirir. Zira yeryüzünün küçüklüğü ve hakirliğiyle beraber, canlı ve şuurlu varlıklarla şenlendirilmesi, işaret eder, belki açıkça ifade

eder ki: Şu muhteşem burçlar ve süslü saraylar hükmünde olan gökler şuur ve idrak sahibi mahluklarla doludur. Onlar da insanlar ve cinler gibi, şu âlem sarayının seyircileri ve kâinat kitabının mütalâacıları ve Rabbü'l-Âlemin olan Cenâb-ı Hakk'ın şu saltanatının dellallarıdırlar. Çünkü kâinatı had ve hesaba gelmeyen süslemeler, güzellikler ve nakışlarla süslendirip tezyin etmesi; âşikârdır ki, tefekkür ederek beğenecek ve hayret ederek takdir edecek şuurlu varlıkların bakmalarını ister.

Evet, güzellik elbette bir aşık ister, yiyecekler aç olana verilir (Göklerdeki tefekkür gıdası olan güzellikler ve sanat hârikaları da, şuurlu, idrakli varlıkları; kendileri üzerinde düşünüp hayran olacak akıllı mahlukları gerektirir. İnsanların ve cinlerin tefekkürleri yetmiyor mu denilemez). Çünkü insanlar ve cinler, şu nihayetsiz vazife, şu haşmetli nezarete ve şu geniş ubudiyete karşı milyondan birisini ancak yapabilir. Demek bu nihayetsiz ve çeşit çeşit vazifelere ve ibadetlere, nihayetsiz melâike çeşitleri ve ruhaniyat cinsleri lazımdır. Bazı rivâyetlerin işaretleriyle ve âlemdeki intizamın hikmetiyle denilebilir ki: Bir kısım seyyar cisimler; seyyarelerden tut, tâ yağmur damlalarına kadar, bir kısım melâikenin binekleridir. Onlar bunlara Allah'ın izniyle binerler, şehâdet âlemini seyredip gezerler.

Hem denilebilir ki, bir kısım hayvanî cisimler, Hadîste: "Tuyûrun hurdun" yani "Yeşil kuşlar" diye isimlendirilen cennet kuşlarından tut, tâ sineklere kadar bir cins ruhların tayyareleridir. Onlar,

bunların içine Hakkın emriyle girerler, cismanî âlemi seyran edip o cesetlerdeki duyguların pencereleriyle, cismanî yaratılış mucizelerini temâşa ederler.

Elbette kesif, katı topraktan ve bulanık sudan mütemâdiyen letâfetli hayatı ve nuraniyetli idrak sahibi varlıkları yaratan Allahu Teâlâ'nın, elbette ruha ve hayata münasip şu nur denizinden, hatta karanlık deryasından bir kısım şuurlu mahlukları vardır. Hem pek çok olarak vardır.

GÖKLERE GİDİLEBİLİR

2. Yeryüzü ile gökler, bir hükümetin iki memleketi gibi birbiriyle alâkadardır. Aralarında da ehemmiyetli irtibat ve mühim muâmeleler vardır. Yeryüzüne lâzım olan ziyâ, hararet ve bereket gibi şeyler, semâdan geliyor, yani gönderiliyor. Vahye dayanan bütün semâvî dinlerin icmâı ile ve müşâhedeye dayanan bütün ehl-i keşif velilerin tevâtürüyle, melekler ve ruhlar semâdan zemine geliyorlar, gökten yere iniyorlar. Bundan, hissetmeye yakın kati bir sezgi ile bilinir ki, arzın sâkinleri yani dünyada yaşayanlar için, semâya çıkmak için bir yol vardır.

Evet, nasıl herkesin akıl, hayâl ve nazarı her vakit semâya gider. Öyle de ağırlıklarını bırakan peygamberlerin ve velilerin ruhları veya cesetlerini çıkaran ölülerin ruhları, Allah'ın izniyle oraya giderler. Madem hafiflik ve lâtifliği olanlar oraya giderler. Elbette misâli ceset giyen ve ruhlar gibi hafif ve lâtif bir kısım arzın ve havanın sâkinleri, semâya gidebilirler.

SEMAYA TAŞ ATANLAR

3. Semânın sükut ve sükûneti, intizam ve ıttıradı genişlik ve nurâniyeti gösterir ki, semâda yaşayanlar yerdekiler gibi değiller; belki bütün ahâlisi mutidirler. Ne emrolunsa onu işlerler. Müzaheme ve münakaşayı icab edecek bir sebep yoktur. Zira memleket geniş, fıtratları sâfi, kendileri masum, makamları sabittir. Evet yeryüzünde zıtlar toplanmış; şerliler hayırlılara karışmış; içlerinde münakaşalar başlamış; o sebepten ihtilaflar ve ızdıraplar düşmüş. Ondan imtihanlar ve müsabakalar teklif edilmiş. Ondan da terakkiler (yükselmeler) ve tedenniler (düşmeler, gerilemeler) çıkmış.

Şu hakikatın hikmeti şudur ki: İnsan, yaratılış ağacının en son parçası olan meyvesidir. Malumdur ki, bir şeyin meyvesi en uzak, en cemiyetli, en nâzik, en ehemmiyetli parçasıdır. İşte bunun için âlemin meyvesi olan insan, en câmi (âlemin bütün hususiyetlerini kendinde toplayan fihrist), en bedî (en güzel, en hârika), en âciz, en zayıf ve en lâtif bir kudret mucizesi olduğundan, beşiği ve meskeni olan yeryüzü, göklere nisbeten maddeten küçüklüğü ile hakirliğiyle beraber manen ve sanat yönünden, bütün kâinatın kalbi, merkezi, bütün sanat mucizelerinin meşheri, sergisi ve bütün ilâhî güzel isimlerin mazharı, mihrak (odak) noktası, nihayetsiz Rabbani faaliyetlerin mahşeri ve hadsiz İlâhî yaratıcılığın, bilhassa, nebâtat ve hayvanatın pek çok küçük nevilerinin, cömertce icadının çarşısı; pek geniş âhiret âlemlerindeki hârika sanatlarının

küçük mikyasta nümûnegâhı, ebedî mensucatın (dokumaların) süratle işleyen tezgahı, sermedî manzaraların süratle değişen taklitgâhı, dâimî bostanların tohumcuklarına süratle sünbüllenen dar ve muvakkat tarlası ve terbiyegâhı olmuştur.

Arzın şu zikredilen hikmetlerden ileri gelen süratli değişmesi ve devamlı başkalaşması icab eder ki, arzda yaşayanlar da ona göre değişmeye mazhar olsun. Hem şu hudutlu olan arz, hadsiz kudret mucizelerine mazhar olduğundandır ki, en mühim sâkinleri olan insanların ve cinlerin duygu ve kabiliyetlerine, diğer canlılar gibi yaratılıştan bir had, bir kayıt konulmadığı için nihayetsiz terakki ve nihayetsiz tedenniye mazhar olmuştur (Yükselme ve düşme sınırsız).

Enbiyadan, evliyadan tut, tâ nemrutlara, tâ şeytanlara kadar uzun bir imtihan meydanı peydâ olmuştur.

Madem öyledir, elbette firavunlaşmış şeytanlar, hadsiz şerlilikleriyle semâya ve ehline taş atacaklar.

MÜBÂREZE KANUNU

4. Bütün âlemlerin Rabbi, Müdebbiri ve Yaradanı olan Cenâb-ı Hakk'ın hükümleri ayrı ayrı pek çok namları ve ünvanları ve güzel isimleri vardır. Meselâ: Peygamber (a.s.) sahabelerinin safında kâfirlere karşı muharebe etmek için melâikeleri göndermesini iktizâ eden hangi isim ve ünvan ise, o isim ve ünvan iktizâ eder ki, melâike ve şeytanlar ortasında muharebe bulunsun; se-

mânın hayırlıları ve arzın şerlileri arasında mübâreze olsun.

Evet, kâfirlerin nefisleri ve nefesleri kudretinin elinde olan Cenâb-ı Hakk, bir emir ile, bir sayha ile onları mahvetmiyor. Herkesin ve her şeyin Rabbi yani Rabbû'l-Âlemin olması itibariyle, Hakîm ve Müdebbir ismiyle, bir imtihan ve mübâreze meydanı açıyor. Temsilde hata olmasın; görüyoruz ki: Nasıl ki, bir padişahın hükümet dâiresi itibariyle ayrı ayrı pekçok ünvanları, isimleri bulunur.

Meselâ, adliye dairesi onu: "Hâkim-i Âdil" nâmiyle yâd eder.

Askeriye dairesi onu: "Kumandan-ı Azam" nâmiyle bilir.

Meşihat dairesi onu: "Halife" ismiyle zikreder.

Mülkiye dairesi onu: "Sultan" nâmiyle tanır.

Muti ahali ona: "Merhametli padişah" derler.

Asi insanlar ona: "Kahhar hakim" derler. Daha bunlara kıyas et. İşte bazı vakit oluyor ki, bütün ahâli O'nun elinde olan o yüce padişah; âciz, zelîl bir âsiyi bir emir ile idam etmiyor. Belki Hâkim-i Âdil ismiyle onu mahkemeye gönderir.

Hem muktedir, hem sâdık bir memurunun taltife lâyık olduğunu biliyor. Fakat hususi ilmiyle, hususi telefonuyla onu taltif etmiyor. Belki saltanatın haşmeti, hükümetin tedbiri ünvaniyle mükâfata müstahak olduğunu teşhir etmek için müsabaka meydanı açar; vezirine emreder, ahaliyi temâşaya davet eder. Siyasî bir istikbâl yaptırır. Muhteşem yüksek bir imtihan neticesinde yüce

bir toplantıda onu taltif eder. Liyâkatını ilan eder. Daha başka cihetleri bunlara kıyas et...

İşte: “Ve lillâh’il-mesel’ül-âlâ” yani “yüksek meseleler, güzel temsiller, yüce sıfatlar da Allah’ındır” (Nahl, 60) ezel ve ebed sultanının pek çok Esma-i Hüsnası (Güzel İsimleri) vardır. Celâl tecellileri ve cemâl tezâhürleriyle pek çok şuunatı ve ünvanları vardır. Nur ve zulmet, yaz ve kış, cennet ve cehennemin vücudunu iktizâ eden isim, ünvan ve şe’n ise; tenâsül kanunu, müsâbaka kanunu, yardımlaşma kanunu gibi pek çok umumî kanunlar misilli, mübâreze kanunun dahi bir derece umumileşmesini isterler... kalp etrafındaki ilhamların ve vesveselerin mübârezelerinden tut, tâ semâ ufuklarında Meleklerin ve şeytanların mübarezesine kadar o kanunun şümulünü iktiza eder.

ŞEYTANLARA ATILAN TAŞLAR

5. Madem arzdan semâya gidip gelmek var. Semâdan arza inip çıkmak oluyor. Arzın ehemmiyetli levâzımatı, oradan gönderiliyor. Ve madem ervâh-ı Tayyibeler semâya gidiyorlar. Elbette habis ruhlar dahi, hayırlıları takliden semâvat memleketine gitmeye teşebbüs edecekler. Çünkü vücutça lâtif ve hafifler. Hem şüphesiz tard ve def edilecekler. Çünkü mâiyetce şerli ve uğursuzlar hem şeksiz ve şüphesiz, şu mühim muamelenin ve şu manevi mübârezenin, şehadet âleminde bir alâmeti, bir işareti bulunacaktır. Çünkü: İlâhi Saltanatın hikmeti iktizâ eder ki, şuurlu varlıklar için, bilhassa en mühim vazifesi müşâhede,

şehâdet, dellâllık ve nezâret olan insan için gaybî tasarrufların mühimlerine bir işaret koysun, birer alâmet bıraksın. Nasıl ki, nihayetsiz bahar mucizelerine yağmuru işaret koymuş ve sanat hârikalarına zâhirî sebepleri alâmet etmiş. Tâ, şehâdet âlemi ehlini şâhit tutsun. Belki, o acib temaşaya, umum semâvat ehlinin ve arzın sâkinlerinin dikkat nazarlarını celbetsin. Yani o koca semâvatı, etrafında nöbettarlar dizilmiş, burçları tezyin edilmiş bir kale hükmünde, bir şehir suretinde gösterip Rububiyet ve Saltanatının haşmetini tefekkür ettirsin.

Madem şu ulvî mübârezenin ilanı, hikmeten lâzımdır. Elbette ona bir işaret vardır. Halbuki, hava boşluğunda semâdaki hâdiseler içinde şu ilâna münasip hiçbir hâdise görünmüyor. Bundan daha münâsibi yoktur. Zira yüksek kulelerin muhkem burçlarından atılan mancınıklar ve işaret fişeklerine benzeyen yıldızlara ait şu hâdiselerin bu şeytan taşlamaya ne kadar münasip düştüğü açıkca anlaşılır. Halbuki, şu hâdisenin, bu hikmetten ve şu gayeden başka ona münasip bir hikmeti bilinmiyor. Diğer hâdiseler öyle değil. Hem şu hikmet, Hz. Adem (a.s.) zamanından beri meşhûrdur ve ehl-i hakikat için meşhûddur.

DÜŞMANIN ALÇAKLIĞININ TEŞHİRİ

6. İnsanlar ve cinler, nihayetsiz şerre ve inkâra kabiliyetli olduklarından, nihayetsiz bir inkâr, bir isyan ve tuğyan yaparlar. İşte bunun için Kur'ân-ı Kerim, öyle mucizeli bir belağatla, öyle âli ve bâ-

hir üslublarla, öyle kıymetli ve zâhir temsiller ve mesellerle insanları ve cinleri isyandan ve tuğyandan zecreder ki, kâinatı titretir. Meselâ:

"Ey insanlar ve cinler! Eğer emirlerime itaat etmezseniz, haydi mülkümün hududundan elinizden gelirse çıkınız." şeklindeki tehdide işaret eden: "Ey cinler ve insanlar topluluğu, göklerin ve yerin bucaklarından geçip gitmeye gücünüz yeterse geçin gidin. Geçip gidemezsiniz, ancak bir imkânla... Artık Rabbinizin hangi nimetlerini yalanlıyorsunuz? İkinizin de üzerinize, ateşten yalın alev ve kıpkızıl bir duman (yahut erimiş bakır) gönderilir, kendinizi savunamazsınız..." (Rahman, 33-34-35) âyetlerindeki azametli inzara (gelecek bir tehlike ile korkutma), dehşetli tehdide ve şiddetli zecre dikkat et. Nasıl, insanların ve cinlerin gayet mağrurâne temerrütlerini, gayet mucizeli bir belâğatla kırar. Acizliklerini ilân eder. Saltanat-ı Rububiyetin genişliği ve azameti nisbetinde ne kadar âciz ve biçâre olduklarını gösterir. Güya şu âyetle, hem: "Onları şeytanlar için taşlamalar yaptık" (Mülk, 5)

"Ey hakareti içinde mağrur mütemerrid! Ey zaaf ve fakrı içinde serkeş ve muannid olan insanlar ve cinler! Nasıl cesaret edersiniz ki, isyanınızla öyle bir Sultan-ı Zişanın emirlerine karşı geliyorsunuz ki, yıldızlar, aylar, güneşler, emirber neferleri gibi emirlerine itaat ederler. Hem azgınlık ve taşkınlığınızla öyle bir Hâkim-i Zülcelâle karşı mübâreze ediyorsunuz ki, (O Zâtın) öyle azametli ve itaatlı askerleri var; faraza şeytanlarınız dayanabilseler, onları dağ gibi güllelerle recmedebilirler. Hem küfrânınızla öyle bir Mâlik-i Zülcelâlin memleketinde isyan edi-

yorsunuz ki, kullarından ve ordularından öyleleri var ki, değil sizin gibi küçücük âciz mahlukları, belki farz-ı muhal olarak dağ ve arz büyüklüğünde yıldızları, ateşli demirleri, şuvazlı bakırları size atabilirler, sizi dağıtırlar. Hem öyle bir kanunu kırıyorsunuz ki, o kanun ile öyleler bağlıdır, eğer lüzum olsa, arzınızı yüzünüze çarpar. Gülleler gibi küreniz misilli yıldızları üstünüze yağdırabilirler."

Evet Kur'ân'da bazı mühim tahşidat (yığınak yapmalar) vardır ki, düşmanların kuvvetli olduğundan ileri gelmiyor. Belki haşmetin izharı ve düşman şenaatinin teşhiri gibi sebeplerden ileri geliyor.

Hem bazan mükemmel intizamı, üstün adâleti sonsuz ilmî ve hikmetin kuvvetini göstermek için, en büyük ve kuvvetli sebepleri, en küçük ve zayıf bir şeye karşı yığar ve üstünde tutar; düşürtmez, tecâvüz ettirmez.

Meselâ şu âyete bak: "Ve eğer peygambere karşı birbirinize arka olursanız (biliniz ki) onun dostu ve yardımcısı Allah, Cibril ve mü'min-lerin sâlihleridir. Bunun ardından melekler de ona arkadır" (Tahrim, 4).

Ne kadar Peygamber (s.a.s.) hakkına hürmet ve ne kadar zevcelerin hukukuna merhamet var. Şu mühim tahşidat yani: "Eğer siz Resûlullah'a karşı birbirinize arka çıkarsanız, muhakkak Allah onun mevlası, yardımcısı ve koruyucusudur, dedikten sonra Cebrail, salih mü'minler ve melekler de O'nun destekçileridir denilerek yapılan bu mevzudaki tahşidat (yığınak); yalnız Peygamber (a.s.)'e hürmetin, Peygamber'e azametini ve iki

zaifenin (Efendimizin (a.s.) iki hanımının) şikayetlerinin ehemmiyetini ve haklarına riayet etmeyi merhametlice ifade etmek içindir.

Hz. Peygamber (s.a.s.); zevcelerinden birinin evinde bal şerbeti içmişti. Bu yüzden gayrete gelen iki zevcesi aralarında kararlaştırıp, Efendimiz'e (a.s.) kendisinden meğâfir kokusu geldiğini söylemişlerdi. Meğâfir kötü kokan bir ağacın reçinesiydi. Efendimiz (a.s.) meğâfir yemediğini söyledi. "Demek ki balı yapan arı meğâfir yalamış" dedi. Âyetlerde: "Peygamber, eşlerinden birine (bal şerbeti içmeyeceğine dair) gizli bir söz söylemişti. Fakat eşi, o sözü (başkasına) haber verip, Allah da onun bu davranışını ona (Hz. Peygamber (a.s.) açıklayınca, bunun bir kısmını (o hanımına) bildirmiş, bir kısmını da söylememişti. Bunu ona haber verince eşi: "Bunu sana kim söyledi?" dedi. "Alîm, Habîr olan bana bildirdi" dedi. Eğer ikiniz Allah'a tevbe ederseniz, kalbiniz gerçekten yönelmiştir. Ve eğer Peygambere karşı birbirinize arka olursanız..." (Tahrim, 3,4) buyrulmuştur.

7- Melekler ve semekler (balık) gibi yıldızların da gayet muhtelif efradları vardır. Bir kısmı nihayet küçük, bir kısmı gayet büyüktür. Hatta gökyüzünde her parlayana yıldız denilir. İşte bu yıldız cinsinden bir nevi de, nâzenin semâ yüzünün murassa (yaldızlı, sırmalı, kakmalı, nakışlı) zinetleri, o ağacın nurlu meyveleri ve o denizin tesbih eden balıkları hükmünde. Cenâb-ı Hakk onları yaratmış ve meleklerine mesireler, binler menziller yapmıştır. Yıldızların küçük bir nevini de (meteorlar) şeytanların taşlanmasına bir âlet etmiş. İşte

bu şeytanları taşlamak için atılan şahabların üç mânâsı olabilir:

Birinci: Mübâreze kanunu, en geniş dairede dahi cereyan ettiğine remiz ve alâmettir.

İkincisi: Semâvatta hüşyâr (uyanık) nöbettarlar, itaatlı sâkinler var. Arzlı şerlilerin karışıp kulak hırsızlığı yapmalarından hoşlanmayan Allah'ın askerleri bulunduğuna ilân ve işarettir.

Üçüncüsü: Arzlı muzahrafların, habîs (pis ve iğrenç) temsilcileri olan casus şeytanları, temiz ve temizlerin meskeni olan semâyı pislettirmemek ve habîs nefisler hesabına casusluk yaptırmamak için edepsiz casusları korkutmak için, atılan mancınıklar ve işaret fişekleri misilli, o şeytanları semâ kapılarından o şahaplarla red ve tarddır.

İşte yıldız böceği hükmünde olan kafa fenerine itimad eden ve Kur'ân güneşinden gözünü yuman kozmografyacı efendi! Şu yedi basamaklarda işaret edilen hakikatlara birden bak. Gözünü aç, kafa fenerini bırak, gündüz gibi mucizelik ışığı içinde şu ayetin mânâsını gör! O ayetin semasından bir hakikat yıldızı al; senin başındaki şeytanı at, kendi şeytanını recmet... Biz de etmeliyiz ve "Rabbi euzü bike min hemezâtişşeyâtin" yani "Rabbim şeytanların dürtüklemelerinden sana sığınırım." (Mü'minun, 97) demeliyiz.

Not: Kur'ân-ı Kerim'de casus şeytanların kulak hırsızlığı anlatılırken: "Andolsun Biz, gökte burçlar yaptık. Ve ona bakanlar için süsledik. Ve onu her taşlanmış, kovulmuş, uydurma sözler atan şeytandan koruduk. Ancak kulak hırsızlığı eden olursa, onu parlak bir ateş şulesi kovalar." (Hicr, 16-17-18)

Ve göğü itaat dışına çıkan her türlü şeytandan korumak için yıldızlarla donattık. Onlar (o şeytanlar), yüce topluluğu yani melekler topluluğunu dinleyemezler; her taraftan atılırlar. Kovulurlar. Onlar için devamlı bir azap vardır. Yalnız bir söz kapan olursa, onu da delici bir alev takibeder." (Saffat, 7, 10) "Biz (cinler), göğe dokunduk, onu kuvvetli bekçilerle ve alevlerle doldurulmuş bulduk. Ve biz dinlemeye mahsus olan oturma yerlerinde oturur (gaybi haberleri dinlemeye çalışır)dık. Artık şimdi kim dinlemek istese, kendisini gözetleyen bir alev parçası bulur." (Cin, 8-9) âyetlerinin ifadesinde peşlerine takılan bir ateş azabından bahis açılmaktadır. Bu âhirette değil dünyada onlara verilmektedir. Hatta Mülk suresinde iki azab ayrı ayrı ele alınmıştır: "Andolsun Biz (dünyaya) en yakın semayı, lâmbalarla donattık ve onları, şeytanlar için taşlamalar yaptık.. ve onlar için alevli ateş azabını hazırladık. Rablerini inkâr edenler için cehennem azabı da var. Ne kötü gidilecek yerdir O!" (Mülk, 5-6) Bu âyetlerden açıkça anlaşıldığına göre halk arasında "yıldız kayması" diye tabir edilen durum aslında casus şeytanları taşlayan meteorların atmosfer tabakasına çarpıp sürtünmesiyle meydana gelen ateşler, alevler ve kıvılcımlardır.

Dünyamıza, devamlı olarak meteor yağmaktadır. Kan yuvarcıkları gibi ufaklarından, binlerce ton ağırlığına varanlarla, dünyamıza her ay 50 bin ton kadar ağırlık katıldığı tahmin olunuyor.

Meteor yağmurlarının, bazan birbirine pek yakın paralel izleyerek, Arz atmosferine çarpınca ateş topu (kümesi) halinde Ay'dan bile parlak ola-

bilir ve infilak ederek sesleri çok uzaklardan duyulabilir. Buhar haline gelmeden yere düşen büyüklerine meteorit denilir.

"İzni olmadan Arzın üzerine düşmemesi için semayı (Allah) tutuyor. Doğrusu Allah insanlara karşı şefkatli ve merhametlidir." (Hacc, 65) 30 Ekim 1938 de, Astroit denilen küçük gezegenlerden birinin Arza çarpmasına 5.5 saatlik bir zaman farkı mâni olarak ortaya çıkmıştır.

"Gökte olanın sizi yere batırmayacağından emin misiniz?" (Mülk, 16)

Amerika'da Arizona'ya düşen bir göktaşı 1300 metre çapında ve 190 metre derinliğinde bir çukur açmıştı. Onun gibi Sibirya'nın en ıssız yerine Fas'ın dağlık bir tarafına düşen büyük göktaşları dünyanın büyük şehirlerinden birine düşseydi, gerek kendisinden gerek rüzgarlarından birkaç yüz km'lik bir alan mahvolurdu.

1 Ocak 1914 de doğudan batıya doğru bütün Fransa üzerinden geçen bir göktaşı üç defa patlamış ve gürültüsü patlama noktasından 200 km uzaklara kadar duyulmuştu. Nihayet taş, Atlantiğe düşmüştü.

"Yoksa siz, gökte olanın üzerinize taş yağdıran (bir fırtına) göndermiyeceğinden emin misiniz?" (Mülk, 17).

Âyet, göktaşı yağmurundan bahsediyor. Bunlardan bir kısmı kuyruklu yıldız kalıntılarıdır. 33 yılda bir, Arz onların içinden geçerken bu durum vuku bulur. Meselâ, 30 Haziran 1868 de Polonya'da Pultusk'a düşen göktaşları 100 binden fazlaydı.

“Andolsun biz dünya semasını yıldızlarla donattık.” (Mülk, 5) âyeti ile ilgili Beyzâvî hâşiyesi ve “Efkâr’ül-Ceberût” isimli eserin 218. sayfasında şöyle bir Hadis nakledilmektedir: “Allah, bin kere yüz bin kandil yaratıp Arş üzerine astı. Dünya ve gök ve aralarındaki, hatta cennet ve cehennem, hepsi bir kandildedir. Geri kalan kandilleri de Allah’tan başka kimse bilmez.”

Âyet, geceleyin gök kubbede parıldayan Ay, gezegenler ve türlü şekillere benzetilen yıldız topluluklarının esrarlı haşmetini hatıra getirir. Kuyruklu yıldızların uzunluğuna yörüngeleri, hükümdar sarığının sorguçlarını hayâle getirmektedir.

GAYBTAN GELEN MEYVELER VE ÇALINAN YARIM YAMALAK HABERLER

Bir önceki mevzuda cin ve şeytanın casusları, göklerin haberlerine kulak hırsızlığı yapıp, gaybî haberleri getirerek, kâhinler, maddeciler ve bazı ispiritizmacılar gibi, gâibten haber vermelerini, vahyin inişinin başlangıcında vahye bir şübhe getirmemek için onların o daimî casusluğu, o zaman daha ziyade şahablarla recm ve menedildiğine dair geçen âyetler münasebetiyle, gayet mühim üç başlı bir suâle kısa bir cevaptır.

Soru 1: Şu gibi âyetlerden anlaşılıyor ki cüz’î ve bazan şahsî ve gaybî hadiseyi de haber almak için, gayet uzak bir mesafe olan semavat memleketine casus şeytanların sokulması ve çok geniş memleketin her tarafında o cüzi hâdisenin bahsi

varmış gibi; hangi şeytan olsa, hangi yere sokulsa, yarım yamalak o haberi işitecek, getirecek diye bir manâyı akıl ve hikmet kabul etmiyor.

Soru 2: Hem: "Zekeriyyâ, onun yanına, mâbede her girdiğinde yanında bir rızık bulurdu. -Ey Meryem, bu sana nereden? derdi. (O da): "Bu, Allah tarafından, derdi. Zira Allah dilediğine hesapsız rızık verir" (Âl-i İmran, 37) ve "Meryem oğlu İsâ da: "Allahım! Rabbimiz! Bizim üzerimize gökten bir sofra indir ki bizim için, önce ve sonra gelenlerimiz için (o gün) bir bayram olsun ve (o hâdise) Senden bir mucize olsun. Bizi rızıklandır. Sen rızık verenlerin en hayırlısısın!" dedi. "Allah buyurdu ki: Ben onu sizin üzerinize indireceğim..." (Mâide, 114-115) âyetlerinin nassı ile, göklerin üstünde bulunan Cennetin meyvelerini bazı peygamberler ve keramet ehli veliler, yakın bir yerden alır gibi alıyormuş. Bazan yakından Cenneti temâşâ ediyormuş diye, nihayet uzaklık, nihayet yakınlık içinde bir meseledir ki, bu asrın aklına sığmaz?

Soru 3: Hem cüz'î bir şahsın, cüz'î bir hâli, küllî ve geniş olan semâvat memleketindeki Mele-i A'lânın (yüce topluluk melekler âleminin) bahis mevzuu olması, gayet hikmetlice olan kâinatın tedvir (idare ve tedbir) hikmetine uygun gelmiyor. Halbuki bu üç mesele de İslâmî hakikatlerden sayılıyor.

Cevaplar: Bu uzak zannedilen o üç İslâmî hakikatı, kısa zihinlere yakınlaştırmak için bir temsil ile işaret edeceğiz. Meselâ: Bir hükümetin askeriye dairesi, memleketin doğusunda, adliye dairesi batısında, maarif dairesi kuzeyinde, ilmiye dairesi

güneyinde ve mülkiye dairesi ortasında bulunsa; telsiz, telefon, telgrafla, gayet muntazam bir surette her daire alâkadar olduğu vaziyetleri görse, haber alsa, âdeta umum o memleket, adliye dairesi olduğu halde, askeriye dairesidir ve mülkiye dairesi olduğu gibi, ilmiye dairesi oluyor.

Hem meselâ, müteaddit devletler ve ayrı ayrı pâyitahtları (başşehir) bulunan hükümetlerin, bazan oluyor ki, müstemlekeleri cihetiyle veya imtiyazları haysiyetiyle veya ticaretleri münasebetiyle bir tek memlekette ayrı ayrı hakimiyetleri bulunur. Raiyet ve millet bir olduğu halde, herbir hükümet, kendi imtiyazı cihetiyle, o raiyetle münasebetlidir. Birbirinden çok uzak o hükümetlerin muameleleri, birbirine temas ediyor. Her hanede birbirine yakınlaşıyor ve her adamda iştirakler oluyor (Bir dükkanda alışveriş münasebetiyle, hem İngiliz, hem Japon, hem Amerikan, hem de Çin malları aynı anda satılıyor). Cüz'î meseleleri, temas noktalarındaki cüz'î bir dairede görülür. Yoksa her cüz'î mesele, küllî daireden alınmıyor. Fakat o cüz'î meselelerden bahsedildiği zaman doğrudan doğruya küllî dairenin kanunu ile olduğu cihetle küllî daireden alınıyor gibi ve o dairede bahis mevzuu olmuş bir mesele şekli verilir tarzda ifade edilir.

İşte bu iki temsil gibi, semâvat memleketi pâyitaht ve merkez itibariyle gayet uzak olduğu halde, Arz memleketinde insanların kalplerine uzanmış mânevî telefonları olduğu gibi semâvat âlemi yalnız cismanî âleme bakmıyor, belki ruhlar âlemini ve melekut âlemini içine aldığından, bir

cihette perde altında şehâdet âlemini de kuşatmıştır.

Hem bâki âlemden ve dâr-ı bekâdan olan Cennet dahi, hadsiz uzaklığıyle beraber, yine o tasarrufat dairesi şehâdet âleminin perdesi altında her tarafta nurânî bir surette uzanmış yayılmış. Cenâb-ı Hakk'ın hikmetiyle, kudretiyle, nasıl ki insanın başında yerleştirdiği duyguların merkezleri ayrı ayrı olduğu halde her biri bütün o vücuda, o cisme hükmediyor ve tasarruf dairesine alabiliyor. Öyle de, bu insan-ı ekber (en büyük insan) olan kâinat da birbiri içinde bulunan daireler gibi binler âlemleri içine alıyor. Onlarda cereyan eden hallerin ve hâdiselerin külli ve cüzi oluşu, hususiyeti ve azameti cihetiyle bakılır. Yani o cüziler cüz'î ve yakın yerlerde, küllî ve azametliler küllî ve büyük makamlarda görülür. Bazan cüz'î ve hususi bir hadise, büyük bir âlemi istila eder. Hangi köşede dinlenilse, o hâdise işitilir. Bazan da büyük tahşidat (yığınak) düşmanın kuvvetine karşı değil belki haşmeti ortaya koymak için yapılır. Meselâ Muhammed Aleyhisselâm'ın hâdisesi ve Kur'ân'ın vahyi gibi kudsi bir hadise, umum semavat memleketinde hatta o memleketin her köşesinde en mühim bir hadise olduğundan, doğrudan doğruya çok uzak ve çok yüksek olan koca semavatın burçlarına nöbetdarlar dizilip yıldızlardan mancınıkları atarak, casus şeytanları tard ve def ediyorlar vaziyetinde göstermek ve ifade etmekle Kur'ân'ın vahyinin haşmet derecesini ve saltanatının şaşasını, hiçbir cihette şüphe girmeyen hakkaniyet derecesini ilâna ilâhî bir işaret olarak, o vakitte ve o

asırda daha ziyade yıldızlar düşürülüyormuş ve atılıyormuş.

Kur'ân-ı Kerim de o tekvînî (kainat kitabında kudret ve yaratmayla alâkalı) ilanı tercüme edip ilan ediyor ve o semâvî işarete işaret ediyor.

Evet, bir melâikenin üfürmesiyle uçurabilir olan casus şeytanları, böyle semâvi büyük bir işaret ile melâikelerle mübâreze ettirmek, elbette Kur'ân'ın o vahyinin saltanat-ı haşmetini göstermek içindir.

Hem bu haşmetli olan Kur'ânî beyan ve azametli semâvî tahşidat ise, cinlerin, şeytanların, semâvat ehlini mübârezeye ve müdafaaya sevkedecek bir iktidarları, bir müdâfaaları bulunduğunu ifade için değil, belki Muhammed Aleyhisselam'ın kalbinden tâ semâvat âlemine, tâ Arş-ı Azama kadar olan uzun yolda, hiçbir yerde cin ve şeytanın müdâhaleleri olmadığına işaret için Kur'ân'ın vahyi, koca semâvatta, umum meleklerce bahis mevzuu olan bir hakikattır ki, bir derece ona temas etmek için, şeytanlar, tâ semâvata kadar çıkmaya mecbur olup, hiçbir şeye muvaffak olamayarak recmedilmesiyle işaret ediyor ki, Muhammed Aleyhisselam'ın kalbine gelen vahiy, Muhammed Aleyhisselam'ın huzuruna gelen Cebrail ve Muhammed Aleyhisselam'ın nazarına görünen gaybî hakikatlar sağlam ve doğrudur. Hiçbir cihetle şüphe girmez diye Kur'ân-ı Kerim, mucizeli şekilde haber veriyor.

Ama Cennetin uzaklığıyla beraber Bekâ Âleminden olduğu halde en yakın yerlerde görülmesi ve bazan ondan meyve alınması ise, evvelki iki

temsil sırriyle anlaşıldığı gibi, bu fâni âlem ve şehadet âlemi ise, gayb âlemine, ve dâr-ı bekâya perdedir. Cennetin en büyük merkezi uzakta olmakla beraber, misâl âlemi aynası vasıtasiyle her tarafta görünmesi mümkün olduğu gibi, hakkalyakin derecesindeki imanlar vasıtasiyle, Cennetin bu fani âlemde -temsilde hata olmasın- bir nevi müstemlekeleri ve daireleri bulunabilir. Ve kalp telefonuyla yüksek ruhlar ile muhabereleri olabilir, hediyeleri gelebilir.

Ama küllî bir dairenin cüz'î ve şahsî bir hâdise ile meşgul olması, yani kâhinlere gaybî haberleri getirmek için şeytanlar, tâ semâvata çıkıp kulak veriyorlar, yarım yamalak yanlış haberler getiriyorlar diye tefsirlerdeki ifadelerin bir hakikatı şu olmak gerektir ki, semavât memleketinin payitahtına kadar gidip o cüz'î haberi almak değildir. Belki hava boşluğuna da şümulu bulunan semâvat memleketinin -teşbihte hata yok- karakol haneleri hükmünde bazı mevkiler var ki, o mevkilerde arz memleketi ile münasebet oluyor; cüz'î hadiseler için, o cüz'î makamlardan kulak hırsızlığı yapıyorlar. Hatta insan kalbi dahi o makamlardan birisidir ki, ilham meleği ile herkesi kendi şeytanı, o mevkide mübâreze ediyorlar.

İmanî ve Kur'ânî hakikatlar ve Muhammedî (s.a.s.) hâdiseler ise, ne kadar cüz'î de olsa, en büyük, en küllî mühim bir hâdise hükmünde en küllî bir daire olan Arş-ı Azamda ve semâvat dairesi -temsilde hata olmasın- kâinatın mukadderatının mânevî gazetelerinde neşrolunuyor gibi her köşede

mevzu bahis oluyor, diye beyan ile beraber, Muhammed Aleyhisselam'ın kalbinden tâ Arşın dairesine varıncaya kadar ise, hiçbir cihetle müdâhele imkânı olmadığından, gökleri dinlemekten başka, şeytanların çaresi kalmadığını ifade ile, Kur'ân'ın vahyi ve Muhammed Aleyhisselam'ın peygamberliği, ne derece yüksek bir hakkaniyet derecesinde olduğunu, hiçbir cihetle hilâf ve yanlış, vahiy ile ona yanaşmak mümkün olmadığını, gayet belâğatlı bir ifade ile, belki mucizeli bir tarz ile ilan etmek ve göstermektir.

ŞEYTANIN İTİRAZLARI

Hakikatleri eserlerinden aktarmaya çalıştığımız muhterem zat başından geçen enterasan bir durumu şöyle anlatıyor:

"Ramazan-ı şerifte İstanbul Beyazid Cami-i Şerifinde hafızları dinliyordum. Birden şahsını görmedim, fakat manevi bir ses işittim gibi bana geldi. Zihnimi kendine çevirdi. Hayalen dinledim. Baktım ki bana der:

-Sen, Kur'ân'ı pek âli, çok parlak görüyorsun. Bîtarafane (tarafsız) muhakeme et, öyle bak, yani bir beşer (insan) kelamı farzet bak. Acaba o meziyetleri, o zinetleri görecek misin? dedi. Hakikaten ben de ona aldandım. Beşer kelamı farzedip öyle baktım. Gördüm ki, nasıl Bayezid'in elektrik düğmesi çevrilip söndürülünce ortalık karanlığa düşer. Öyle de, o farz ile Kur'ân'ın parlak ışıkları gizlenmeye başladı. O vakit anladım ki, benim ile konuşan şeytandır. Beni (vartaya) uçuruma yuvarlandırıyor. Kur'ân'dan meded istedim. Birden

bir nur kalbime geldi. Müdafaaya katî bir kuvvet verdi. O vakit şöylece şeytana karşı münazara başladı. Dedim:

- Ey şeytan! Bîtarafane muhakeme, iki taraf ortasında bir vaziyettir . Halbuki, hem senin hem insandaki senin şakirtlerinin (talebelerinin) dediğiniz bîtarafane muhakeme ise; karşı tarafı tutmaktır. Bîtaraflık değildir. Muvakkaten bir dinsizliktir. Çünkü Kur'ân'a insan kelamı diye bakmak ve öyle muhakeme etmek, muhalif tarafı esas tutmaktır. Batıla taraftar olmaktır. Bîtarafane muhâkeme değildir. Şeytan dedi ki:

- Öyle ise ne Allah'ın kelâmı ne de beşer kelâmı deme. Ortada farzet, bak. Ben dedim:

- O da olmaz. Çünkü: Hakkında ihtilaf bulunan bir mal bulunsa, eğer iki müddei (iddiacı) birbirine yakın ise ve mekan yakınlığı varsa; o vakit o mal, ikisinden başka birinin elinde veya ikisinin elleri yetişecek bir surette bir yere bırakılacak. Hangisi isbat etse o alır. Eğer o iki müddei birbirinden gayet uzak, biri doğuda biri batıda ise; o vakit kâide olarak "mal kimin yanında ise onun elinde bırakılacaktır." Çünkü ortada bırakmak kabil değildir. İşte Kur'ân, kıymettar bir mal gibidir. Beşer kelamı, Cenâb-ı Hakk'ın kelamından ne kadar uzaksa, o iki taraf o kadar, belki hadsiz birbirinden uzak o iki taraf ortasında bırakmak mümkün değildir. Hem, ortası yoktur. Çünkü: Vücud ve adem (varlık ve yokluk) gibi ve iki nakızeyn (karşılıklı iki zıt) gibi iki zıttırlar. Ortası olamaz. Öyle ise; Kur'ân için sahibü'l-yed (O'nu elinde tutan) taraf-ı İlâhidir. Öyle ise, Onun elinde kabul

edilip, öylece ispat delillerine bakılacak. Eğer öteki taraf Onun Allah kelamı olduğuna dair bütün delilleri birer birer çürütse, elini Ona uzatabilir. Yoksa uzatamaz. Heyhat! Binlerce katî delillerin mıhlariyle Arş-ı Azama çakılan bu muazzam pırlantayı hangi el bütün o mıhları söküp, o direkleri kesip (Onu) düşürebilirler?

İşte ey şeytan! Senin rağmına ehl-i Hak ve İnsaf bu suretteki hakikatlı muhakeme ile muhakeme ederler. Hatta en küçük bir şekilde dahi Kur'ân'a karşı imanını ziyadeleştirirler. Senin ve şakirtlerinin (talebelerinin) gösterdiği yol ise: Bir kere beşer kelamı farzedilse, yani arşa bağlanan o muazzam pırlanta yere atılsa; bütün mıhların kuvvetinde ve çok delillerin metanetinde bir tek delil lazım ki Onu yerden kaldırıp Arş-ı Maneviyeye çaksın... Tâ küfrün zulümatından kurtulup imanın nurlarına erişsin... Halbuki buna muvaffak olmak pek güçtür. Onun için senin hilen ile şu zamanda bîtarafane muhakeme sureti altında çokları imanını kaybediyorlar.

-Kur'ân beşer kelamına benziyor. İnsanların konuşma tarzındadır. Demek beşer kelamıdır. Eğer, Allah'ın kelamı olsa, O'na yakışacak, her cihetce harikulâde bir tarzı olacaktı. Onun sanatı nasıl beşer sanatına benzemiyor, kelamı da benzememeli.

Cevaben dedim:

-Nasıl ki, Peygamberimiz (s.a.s.) mucizelerinden ve kendisine ait hususiyetlerinden başka, fiillerinde, ahvâlinde ve tavırlarında beşeriyette kalıp, normal bir insan gibi Allah'ın kanunlarına, fıtrî ve

tekvini emirlere boyun eğmiş ve itaat etmiştir. Yani, soğuk çekmiş, elem duymuştur. Herbir halinde ve tavrında, hârikulâde bir vaziyet verilmemiştir. Tâ ki, ümmetine fiilleriyle imam olsun, tavırlarıyla rehber olsun. Bütün hareketleriyle ders versin. Eğer her tavrında harikulade olsa idi, bizzat her cihetce imam olamazdı. Herkese mutlak mürşid olamazdı. Bütün ahvâliyle Rahmeten'lil - Âlemin olamazdı.

Aynen öyle de: Kuran-ı Hakim, Ehl-i şuura imamdır.

Cin ve inse mürşittir.

Ehl-i kemâle rehberdir.

Ehl-i hakikata muallimdir.

Öyle ise insanların konuşmaları ve üslubu tarzında olması zaruri ve katidir. Çünkü insanlar ve cinler münacaatını ondan alıyor. Duasını ondan öğreniyor. Meselelerini O'nun lisanıyle zikrediyor. Adâbı muâşeretini, edebini ondan öğreniyor. Herkes O'nu merci yapıyor. Öyle ise eğer Hz. Musa Aleyhisselam'ın Tûr-i Sîna'da işittiği Kelamullah tarzında olsa idi, insanlar bunu dinlemeye işitmeye tahammül edemezdi ve merci edemezdi. Hz. Musa gibi bir ulül-azm, ancak birkaç kelamı işitmeye tahammül etmiştir. Musa Aleyhisselâm demiş:

"E hâkeza kelâmüke? Kale'Allahü-lî kuvvetü cemü'l-elsine" Yani: "Ya Rabbi Senin kelamın böyle midir?" Allahü Teâlâ buyurdu: "Benim için, bütün dillerin kuvveti vardır."

Şeytan döndü yine dedi ki:

-Kur'ân meseleleri gibi, çok zatlar o çeşit meseleleri din namına söylüyorlar. Onun için, bir insanın, din namına böyle bir şey yapması mümkün değil mi?

PEŞİNE DÜŞTÜKLERİ ŞEYİ İNKÂR EDENLER

İblisin en mühim bir hilesi; kendisini; kendine tâbi olanlara inkâr ettirmektir. Şu zamanda, bilhassa materyalistlerin felsefeleriyle zihni bulananlar, bu apaçık meselede tereddüt gösterdikleri için, şeytanın bu hilesine karşı bir iki söz söylemek gerekmektedir. Şöyle ki:

İnsanlarda şeytan vazifesini gören cesetli habîs ruhlar bulunduğu gibi, cinniden cesetsiz habis ruhların bulunması o katiyettedir. Eğer onlar maddî ceset giyseydiler, bu şerli insanların aynı olacaktılar. Hem eğer bu insan suretindeki insî şeytanlar cesetlerini çıkarabilse idiler, o cinnî iblisler olacaktılar.

Mâlumdur ki, âlâ bir şey bozulsa, daha aşağı bir şeyin bozulmasından daha ziyade bozuk olur. Meselâ, nasıl ki, süt ve yoğurt bozulsalar, yine yenilebilir. Yağ bozulsa, yenilemez, bazen zehir gibi olur. Öyle de mahlukatın en şereflisi, belki en alâsı olan insan, eğer bozulsa, bozuk hayvandan da-

ha ziyade bozuk olur. Bozulup kokuşmuş maddelerin kokusu ile lezzet alan haşarat gibi ve ısırmakla zehirlendirmekten lezzet alan yılanlar gibi dalalet bataklığındaki şerler ve kötü ahlâklarla lezzet alır ve iftihar eder ve zulmün zulümatındaki zararlardan ve cinayetlerden lezzet alırlar; âdeta şeytanın mâhiyetine girerler. Evet cinnî şeytanların varlığına kat'î bir delil insan şeytanlarının varlığıdır.

İkinci olarak, ruhun, ruhanilerin ve meleklerin varlığını isbat eden bütün deliller şeytanların varlığını da isbat eder.

Üçüncü olarak, kâinattaki hayırlı işlerdeki kanunların temsilcisi hükmünde olan meleklerin varlığı bütün hak dinlerin ittifakı ile sâbit olduğu gibi, şerli işlerin temsilcileri ve o işlerdeki kanunların medarları (sebep ve vasıtalar) olan habîs ve şeytanî ruhların varlıkları, hikmet ve hakikat noktasından kat'îdir, belki şerli işlerde şuurlu bir perdenin bulunması daha ziyade lazımdır. Çünkü herkes her şeyin hakiki güzelliğini göremediği için, zâhirî şerli ve noksaniyet cihetinde Cenâb-ı Hakk'a karşı itiraz etmemek, rahmetini ittiham etmemek, hikmetini tenkit etmemek ve haksız şikayet etmemek için, zâhirî bir vasıtayı perde etmiştir, tâ ki, itiraz, tenkit ve şikayet, o perdelere gidip; mutlak merhamet ve hikmet sahibi olan Cenâb-ı Hakk'a yönelmesin. Nasıl ki, vefat eden kulların küsmesinden Hz. Azrail'i kurtarmak için, hastalıkları ecele perde etmiş. Öyle de, Hz. Azrail (a.s.) ruhları almaya perde olmuştur, tâ ki, merhametsiz zannedilen o hallerden gelen şikayetler,

Cenâb-ı Hakk'a gitmesin. Öyle de, daha ziyade bir katiyetle şerlerden ve fenalıklardan gelen itiraz ve tenkit, Cenâb-ı Hakk'a gitmemek için, İlâhî hikmet ve şeytanın varlığını gerekli kılmıştır.

Dördüncüsü olarak: İnsan küçük bir âlem olduğu gibi âlem de büyük bir insandır. Bu küçük insan o büyük insanın bir fihristesi ve hülâsasıdır. İnsanda bulunan nümunelerin büyük asılları, insan-ı ekber olan kâinatta mutlaka bulunacaktır. Meselâ, nasıl ki, insanda hafıza kuvvesinin varlığı âlemde Levh-i Mahfuzun varlığına kat'î delildir. Öyle de insanda kalbin bir köşesinde şeytanî lümme (hortum) denilen bir vesvese haleti ve vehim gücünün telkinâtiyle konuşan bir şeytanî lisan ve ifsâd edilen vehim gücü küçük bir şeytan hükmüne geçtiğini hem sahiplerinin iradesine zıt ve arzusuna muhalif hareket ettiklerini hissen ve sezgi ile herkes nefsinde görmesi, âlemde büyük şeytanların varlığına kat'î bir delildir.

Ve bu "Lümme-i şeytaniye" ve şu "kuvve-i vahime" bir kulak ve bir dil olduklarından, ona üfleyen ve bunu konuşturan haricî bir şerli şahsın varlığını hissettirirler.

ŞEYTANA AİT BAZI SORULAR

Soru 1: Şeytanlar kâinatta hiçbir şeyi yaratamadıkları; Cenâb-ı Hakk, rahmet ve inayetiyle hak yolda gidenlere taraftar olduğu; hem hak ve hakikatın câzibeli güzellikleri hak yolun yolcularına teyitçi ve teşvikçi olduğu; hem dalâletin iğrenç çirkinlikleri sapık yolda gidenlere nefret verdikleri halde, şeytanın taraftarlarının çok defa galip gel-

mesinin hikmeti nedir? Hak yolda gidenlerin, her vakit şeytanın şerrinden Cenâb-ı Hakk'a sığınmasının sırrı nedir?

Cevap 1: Hikmet ve sırrı şudur ki, mutlak ekseriyetle dalâlet ve şer, menfidir, tahriptir ve bozmaktır. Mutlak ekseriyetle hidayet ve hayır müsbettir ve vücûdîdir, imar ve tamirdir. Herkese malumdur ki, 20 adamın 20 günde yaptığı bir binayı, bir adam, bir günde tahrip eder.

Evet bütün esas organların ve hayat şartlarının varlığı ile varlığı devam eden insan hayatı, Cenâb-ı Hakk'ın kudretine mahsus olduğu halde, bir zâlim bir uzvu kesmesiyle, hayata nisbeten yokluk olan ölüme insanı mazhar eder. Onun için "Tahrib çok kolaydır" sözü darb-ı mesel hükmüne geçmiştir.

İşte bu sırdandır ki, dalâlet yolunda gidenler, hakikaten zayıf bir kuvvetle pek kuvvetli olan Hak ehline bazan galip geliyorlar. Fakat Hak yolda yürüyenlerin öyle sağlam bir kalesi var ki, ona sığındıkları vakit, o müthiş düşmanlar yanaşmazlar, hiçbir karışıklık çıkaramazlar. Eğer geçici olarak zarar verseler bile: "Netice, takva sahibi mü'minlerin lehinedir" (Kassas, 83) sırrı ile ebedî bir sevap ve menfaatle o zarar telâfi edilir. O sağlam kale, o muhkem sığınak İslâmiyet'tir.

Soru 2: Kur'ân-ı Kerim'de dalâlet yolunda gidenlere karşı, büyük şikayetler, pek çok tahşidat (yığınak) ve şiddetli tehditler var. Âdetâ âciz bir adama karşı, orduları yığıyor ve onun cüz'î bir hareketi için, binlerce cinayet etmiş gibi tehdit ediyor. Mülkte hiç hissesi olmayan müflis şeytana,

mütecaviz bir şerik gibi mevki verip ondan şikayet ediyor. Bunun sırrı ve hikmeti nedir?

Cevap 2: Onun sırrı ve hikmeti şudur ki: Şeytanlar ve şeytanlara uyanlar, dalâlet yoluna girdikleri için, küçük bir hareketle çok tahribat yapabilirler ve çok mahlukatın hukukuna, az bir fiil ile çok zarar veriyorlar.

Nasıl ki, bir sultanın büyük bir ticaret gemisinde bir adam, az bir hareketle, belki küçük bir vazifeyi terketmekle, o gemi ile alâkadar bütün vazifedarların çalışmalarının meyvelerinin, amellerinin neticelerinin mahvına ve iptaline sebebiyet verdiği için, o geminin namlı sahibi o asiden, o gemi ile alâkadar olan bütün teb'a ve raiyyet hesabına büyük şikayetler edip, dehşetli tehditler yapar ve onun o cüz'î hareketini değil, belki o hareketin müthiş neticelerini nazara alarak; kendi zâtı için değil, bilâkis teb'a ve raiyyetin hukuku namına dehşetli bir cezaya çarpar.

Bu temsilde olduğu gibi, Cenâb-ı Hakk'ın da, dünya gemisinde, hidayet ehli ile beraber bulunan dalâlet ehli olan şeytan taraftarlarının zahiren cüz'î hataları ve isyanlariyle pek çok mahlukatın hukukuna tecavüz ettikleri, varlıkların yüksek vazifelerinin neticelerini iptal etmeye sebebiyet verdikleri için, onlardan büyük şikayet, dehşetli tehditler etmesi ve tahribatlarına karşı mühim yığınaklar yapması, üstün bir ifade tarzı içinde tamamen hikmetlidir, gayet münasip ve uygundur. Malumdur ki, böyle az bir hareketle çok tahribat yapan dehşetli düşmanlara karşı gayet sağlam bir

kaleye sığınmayan, çok perişan olur. İşte o çelik ve semâvî kale, Kur'ân'dır. İçine gir kurtul.

Soru 3: Cenâb-ı Hakk, gönderdiği mukaddes kitaplarında insanlara karşı Cennet gibi büyük mükafat ve Cehennem gibi dehşetli bir ceza göstermekle beraber, çok irşad, ikaz, ihtar, tehdit ve teşvik ettiği halde, niçin iman ehli insanlar, bu kadar hidayet ve istikamet sebebleri varken şeytan taraftarlarının mükafatsız, çirkin, zayıf hilelerine karşı mağlup oluyorlar? Acaba iman varken, Cenâb-ı Hakk'ın o kadar şiddetli tehditlerine ehemmiyet vermemek nasıl oluyor? Nasıl iman gitmiyor? "Muhakkak ki, şeytanın hilesi zayıftır." (Nisâ, 76) âyetinin sırrı ile şeytanın gayet zayıf desiselerine kapılıp isyan edebiliyorlar?

Cevap 3: Geçen iki sorunun cevapları bu meseleyi de aydınlatır. Hem o hakikatlarla, Kur'ân-ı Kerim'in büyük teşviklerinin tam yerinde olduğu; hem mü'minlerin şeytanî, hilelere kapılmaları, imansızlıktan ve imanın zayıflığından olmadığı; hem büyük günah işleyenlerin küfre girmediği; hem: "Büyük günah işleyen kâfir olur veya iman-küfür ortasında kalır" diyen mutezile ve bir kısım hâriciye mezhebi taraftarlarının hükümlerinde ettikleri hata anlaşılır. Çünkü tahrib kolay olduğu için şeytan küçük bir şeyle insanı mühim tehlikelere atar. Hem insandaki nefis, şeytanı her vakit dinler. İnsandaki şehevî ve gazabî hisler, şeytanın hilelerini hem kabul eden, hem de nakleden iki cihaz hükmündedirler.

İşte bunun içindir ki, Cenâb-ı Hakk'ın: "Gafûr", "Rahîm" gibi iki ismi en büyük tecelli ile

îman ehline yöneliyor... Kur'ân-ı Kerim'de de, peygamberlere Allah'ın en mühim ihsanı, mağfiret (günahları bağışlama) olduğunu gösteriyor ve onları, istiğfar etmeye davet ediyor. "Bismillahirrahmanirrahim" kelimesini her sûre başında tekrar ile ve her mübarek işde zikrini emretmesiyle, kâinatı kuşatan geniş rahmetini sığınak gösteriyor. "Fesez" yani: "Allah'a sığın" emriyle: "Eûzü billâhimineşşeytânirracim"i kendisine siper yapmasını tavsiye ediyor.

Soru 4: Mutezile mezhebinden olanlar diyor ki: "Büyük günahları işleyenler, nasıl mü'min olarak kalabilirler? Çünkü dünyada azıcık bir hapis korkusu ile kendini kanuna aykırı her şeyden muhafaza eden adam, ebedî bir Cehennem azabına ve Allah'ın gazabına ehemmiyet vermeyecek derecede büyük günahları işlerse, imansızlığına delâlet etmez mi?"

Cevap 4: Önceki cevaplar bu soruyu halletmiştir. Ayrıca, insanın nefsi, acele ve hazır bir dirhem lezzeti, ilerde gâib, kilolarca lezzete tercih ettiği gibi; hazır bir tokat korkusundan, ileride bir sene azabtan daha ziyade çekinir.

Hem insanda hissiyât gâlip olsa, aklın muhâkemesini dinlemez. Heves ve vehmi hükmedip en az ve ehemmiyetsiz hazır bir lezzeti, ileride gayet büyük bir mükâfata tercih eder. Az bir hazır sıkıntıdan, ilerideki büyük bir azaptan daha çok çekinir. Çünkü, vehim, heves ve his, ileriyi görmüyor. Belki inkâr ediyorlar. Nefis de yardım etse, iman yeri olan kalp ve akıl, susarlar, mağlup oluyorlar.

Şu halde, büyük günahları işlemek, imansızlıktan gelmiyor, belki his ve hevesin ve vehmin gâlip gelmesiyle akıl ve kalbin mağlubiyetinden ileri gelir.

Fenalık ve hevasat yolu, tahribat olduğu için gayet kolaydır. İnsan ve cin şeytanları, insanları o yola sevkediyor. Gayet hayret verici bir haldir ki, bekâ âleminin (hadisin ifadesiyle), sinek kanadı kadar bir nuru, ebedî olduğu için, bir insanın ömrü müddetince dünyadan aldığı lezzet ve nimete mukabil geldiği halde; bazı biçare insanlar, bir sinek kanadı kadar bu fâni dünyanın lezzetini, o bâki âlemin bu fâni dünyasına değer lezzetlerine tercih edip şeytanın arkasından gider.

İşte bu sırlar içindir ki, Kur'ân-ı Kerim, müminleri, pek çok tekrar ve ısrar ile tehdit ve teşvik ile günahtan vazgeçirip hayra sevkediyor.

Evet, şeytanlar, tahribat cihetinde sevkettikleri için, az bir amel ile çok şerleri yaparlar. Onun için hak ve hidayet yolunda gidenler, pek çok ihtiyat ve şiddetli sıkınmaya ve tekrar tekrar ihtarlara ve çok yardıma muhtaç olduklarındandır ki, Cenâb-ı Hakk, o tekrarlar cihetinde binbir ismi ile iman ehline yardımlarını takdim ediyor, binler merhamet ellerini, imdadına uzatıyor. Şerefini kırmıyor, belki koruyor. İnsanın kıymetini küçük düşürtmüyor, belki, şeytanın şerrini büyük gösteriyor.

Soru 5: Yukarıda isbat edildiği üzere dalâlet yolu, kolay ve tahrib ve tecâvüz olduğu için, çokları o yolda yürüyorlar. Halbuki Kur'ân tefsirlerinde kat'î delillerle isbat ediliyor ki, küfür ve dalâlet yolu o kadar müşkilatlı ve zordur ki, hiç kimse ona girmemek ge-

rek. Ve o yolda yürümek de mümkün değil. İman ve hidayet yolu da o kadar kolay ve açıktır ki, herkesin ona girmesi lâzım.

Cevap 5: Küfür ve dalâlet iki kısımdır. Bir kısmı amelî olmakla beraber, iman hükümlerini inkâr etmektir ki, bu tarz dalâlat kolaydır. Hakkı kabul etmemektir, bir terk, bir kabulsüzlüktür. Bu kısmı kolaydır.

İkinci kısım ise, tamamen itikadî ve fikrî bir hükümdür. Yalnız imânı kabul etmeme değil, belki imanın zıddına gidip bir yol açmaktır. Bu ise, bâtılı kabul etmek; hakkın aksini isbat etmektir. Yani yokluğun isbatı ile bunu kabul edebilir. Halbuki, belli bir zaman ve mekânla sınırlandırılmayan mutlak bir yokluk isbat edilemez.

Soru 6: Bu kadar elîm ve karanlık, müşkilatlı olan inkâr yoluna, insanların çoğu nasıl giriyorlar?

Cevap 6: İçine düşmüş bulunuyorlar, çıkamıyorlar. Hem insandaki nebatî ve hayvanî duygular, âkibeti görmedikleri, düşünmedikleri ve o insandaki manevî ince duygulara galip geldikleri için, çıkmak istemiyorlar, hazır ve geçici bir lezzetle teselli oluyorlar. Evet insanda şehevî ve gazabî duygular ileriyi görmez. Meselâ hayvanî bir duygu olan intikam hırsı ile bir anda bir adamı öldüren, intikam lezzetini tadar, fakat senelerce cezasını çeker. Halbuki, aklı ileriyi görür, vicdan ve kalbi yapacağı kötülüğü şefkatine sığdıramadığı için vazgeçirmeye çalışır fakat çoğu zaman iknâ edemez.

Soru 7: Dalâlette öyle dehşetli bir elem ve bir korku var ki, kâfir, değil hayattan lezzet alması, hiç yaşamaması lâzım geliyor. Belki o elemden ezilmeli ve o korkudan ödü patlamalı idi. Çünkü, insaniyet itibariyle hadsiz şeylere arzulu ve hayata aşık olduğu halde, küfür vasıtasiyle ölümünü, ebedî idam, sonsuz bir ayrılık; ahbabının vefatlarını ve bütün sevdiklerini idam ve ebedî ayrılık suretinde gözü önünde daima küfür vasıtasiyle gören insan, nasıl yaşayabilir? Nasıl hayattan lezzet alabilir?

Cevap 7: Şeytanın acâib tarzda kandırması ile kendini aldatır, yaşar. Zâhirî, geçici bir lezzet alır zanneder. Meşhur bir temsil ile onun mahiyyetine işaret edilebilir. Deve kuşuna demişler ki: "Kanatların var, uç!" O da kanatlarını kısıp: "Ben deveyim" demiş, uçmamış. Fakat avcının tuzağına düşmüş. Avcı beni görmesin diye başını kuma sokmuş. Halbuki koca gövdesini dışarıda bırakmış, avcıya hedef etmiş. Sonra ona demişler: "Madem deveyim diyorsun, yük götür?" O zaman kanatlarını açıvermiş: "Ben kuşum" demiş, yükün zahmetinden kurtulmuş. Fakat hâmisiz ve yemsiz olarak avcıların hücumuna hedef olmuş.

Aynen onun gibi, kâfir, Kur'ân'ın semavî ilânlarına karşı mutlak küfrü bırakıp şüpheli bir küfre inmiş. Ona denilse: "Madem ölümü, ebedî bir idam biliyorsun; kendini asacak olan darağacı göz önünde... Ona her vakit bakan, nasıl yaşar? Nasıl lezzet alır? O adam, Kur'ân'ın umumî rahmet vechesinden ve her şeyi kuşatan nurundan aldığı bir hisse ile der: "Ölüm idam değil, ihtimal bekâ

var." Veyahut, deve kuşu gibi başını gaflet kumuna sokar, tâ ki ecel onu görmesin, kabir ona bakmasın ve eşyanın yokluğa gitmesi ona ok atmasın!

Hâsılı; o şüpheli küfür vasıtasiyle deve kuşu gibi ölümü idam mânâsında gördüğü vakit, Kur'ân ve semâvî kitapların "Ahirete İman"a dair kat'î ihbarları ona bir ihtimal verir. O kâfir, o ihtimale yapışır, o dehşetli elemi üzerine almaz. O vakit ona denilse: "Madem bâki bir âleme gidilecek; o âlemde güzel yaşamak için dinî tekliflerin meşakkatini çekmek gerektir!" O adam küfrî şüphe cihetiyle der: "Belki yoktur; yok için neden çalışayım." Yani, vaktâ ki, Kur'ân'ın o hükmünün verdiği bekâ ihtimali cihetiyle ebedî idam elemlerinden kurtulur ve şüpheli küfrün verdiği yokluk ihtimali cihetiyle dinî mükellefiyetlerin meşakkati ona yönelir, ona karşı küfür ihtimaline yapışır, o zahmetten kurtulur. Demek o noktadan, mü'minden ziyade hayatta lezzet alır zannediyor. Çünkü dinî mükellefiyetlerin zahmetinden küfrî ihtimal ile kurtuluyor ve ebedî elemlerden ise, imanî ihtimal cihetiyle kendi üzerine almaz. Halbuki bu şeytanî mağlatanın hükmü gayet sathî, faydasız ve muvakkattır.

İşte Kur'ân-ı Kerim'in kâfirler hakkında da bir nevi rahmet ciheti vardır ki, dünya hayatını onlara Cehennem olmaktan bir derece kurtarıp bir nevi şüphe vererek, (yani inkârlarının kati olmadığını şüpheli olduğunu Kur'ân'ın kesin isbatlarından hissetmiş oluyorlar) şüphe ile yaşıyorlar. Yoksa Ahiret Cehennemini andıracak bu dünyada dahi

manevî bir Cehennem azabı çekeceklerdi ve intihara mecbur olacaklardı.

İşte ey ehl-i iman! Sizi ebedî idamdan, dünyevî ve uhrevî Cehennemlerden kurtaran Kur'ân'ın himayesi altına iman ve itimadla giriniz ve Peygamberimiz (s.a.s.)'in sünneti dairesine teslimiyetle dahil olunuz, dünyada şakilikten, ahirette azabtan kurtulunuz!

Soru 8: Hak ve hidayet yolunda olanlar, başta peygamberler ve onların başında Muhammed Aleyhisselam, o kadar Allah'ın inayet ve rahmetine ve İlahî imdada mazhar oldukları halde, neden çok defa, şeytan taraftarı olan dalâlet ehline mağlup olmuşlar? Hem Muhammed Aleyhisselam'ın güneş gibi parlak peygamberliği ve muazzam bir iksir gibi tesirli olan Kur'ân'ın mucizeliği vasıtasiyle irşadına karşı, hem kâinatın umumî câzibesinden daha câzibeli Kur'ân hakikatlarının komşuluğunda ve yakınında olmalarına rağmen Medine münafıklarının dalâlette ısrarları ve hidayete girmemeleri ne içindir ve hikmeti nedir?

Cevap 8: Şu kâinatı yaratan Cenâb-ı Hakk'ın hem Cemâlî, hem Celâlî iki kısım ismi bulunduğundan ve o Cemâlî ve Celâlî isimler, hükümlerini ayrı ayrı tecellilerle göstermek istediklerinden, Allah Teâlâ, kâinatta zıtları birbirine karıştırıp karşı karşıya getirerek; hikmetli ve faydalı bir nevi çarpışma suretine getirerek kâinatı terakki ve tekâmül kanununa tâbi kıldığı için; o yaratılış ağacının bir meyvesi olan insan nevinde o kanunu daha güzel bir şekle getirerek bütün insanî yükselişlere vasıta bir mücâhede kapısı açıp, Allah yolun-

da gidenlere karşı, meydana çıkabilmek için şeytan taraftarlarına bazı cihazlar vermiş.

İşte bu ince sır içindir ki, Peygamberler çok defa sapık yolda gidenlere karşı mağlup oluyor. Gayet zayıf ve âciz olan dalâlet ehli, mânen, gayet kuvvetli olan Hak ehline geçici olarak galip oluyorlar ve mukavemet ediyorlar. İnsana hayret veren bu mukavemetin hikmetinin sırrı şudur ki, dalâlet ve küfürde hem yokluk ve terk var ki, pek kolaydır, hareketi istemez. Hem tahrip var ki, çok âsandır, az bir hareket yeter. Hem tecavüz var ki, az bir amel ile çoklarına zarar verip, korkutma noktasında ve firavunluk cihetinde onlara bir makam kazandırır.